

131109 1906

Συνεχ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΖ',
ΑΡΙΘ. 47

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1906

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῇ φράγκᾳ χρυσᾷ..... 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Κολωνίας ΠΟΛΥΚΑΡΙΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ ἀρχιτραπεζ. τῆς ἱερᾶς Συνόδου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ παράλογοι ἀξιώσεις τῆς βουλγαρικῆς ἑξαρχίας—Ἐπιστολαὶ ἐξ ἐπαρχιῶν (Καστορίας)—Μνήμη τῶν ἐν εὐσεβεῖ τῇ πίστει τελειωθέντων—Τεχνήρια συμπαθείας ἀδελφικῆς—Ἐποικοδομητικαὶ ἀλήθειαι—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Πανήγυρις φιλανθρωπίας—Ἀδελφικαὶ ἐξηγήσεις—Ἀγγελίαι δικαστικαὶ καὶ λοιπαί.

ΠΑΡΑΛΟΓΟΙ ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΕΞΑΡΧΙΑΣ

Γ'.

Κατὰ τοὺς Βουλγάρους καὶ τὸν Ἐξαρχὸν αὐτῶν, τὸ Φανάριον ἀπεγύμνωσε τὸ βουλγαρικὸν ἔθνος καὶ ἀπὸ τῶν ἱστορικῶν αὐτοῦ δικαίων· διὸ, τὸ Φιρμάνιον τὸ ἰδρύσαν τὴν βουλγαρικὴν Ἐξαρχίαν, ἀποκαθίστα τὰ ἀφαιρεθέντα ποτὲ ὑπὸ τοῦ Φαναρίου ἱστορικὰ δίκαια αὐτῆς πρὸς ἰδιαιτέραν καὶ ἀνεξάρτητον ὑπαρξίν.

Ὡς φαίνεται, οἱ ἐν τῇ βουλγαρικῇ Ἐξαρχίᾳ, ὡς μόνως γνησίας ἱστορικὰς πηγὰς ἀναγνωρίζουσι καὶ ἀκολουθοῦσι τὰς οὐτοπίας τοῦ Ρώσου ἱστορικοῦ, δῆθεν, Βενελίνου καὶ τοῦ Βουλγάρου Σάββα Ρα-

κόβσκη. Κατὰ τὰ παραμύθια ταῦτα, οἱ Βούλγαροι εἰσὶν ὁ ἀρχαιότατος τῶν λαῶν τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου, μετακίησας εἰς αὐτὴν, κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους, ἐκ τῆς Ἰνδικῆς, ὑπὸ τὸ ὄνομα Πελασγοί. Οἱ Πελασγοὶ οὗτοι σὺν τῷ χρόνῳ ἐγένοντο Ἑτρουροὶ, οἱ Ἑτρουροὶ Ἰλλυριοὶ, οὗτοι Μακεδόνες καὶ οἱ Μακεδόνες, τέλος, Βούλγαροι!! Ὁ Ὀρφεύς, ὁ Ὅμηρος, ὁ Θουκυδίδης, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, Βασίλειος ὁ Μακεδὼν κτλ. ἦσαν ἀμιγεῖς Βούλγαροι (*). Ἡ βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία ἦτο κράτος βουλγαρικόν. Πρὸς τούτοις, οἱ Βούλγαροι εἰσὶν ὁ πρωτόγονος ἱστορικὸς λαὸς τῆς Εὐρώπης. Οἱ Κέλται, οἱ Κίμβροι, οἱ Τεύτονες, οἱ Φράγκοι, μετὰ τῶν Δρυϊδῶν καὶ τῶν Βάρδων των, ὅλοι ἦσαν καθαροὶ Βούλγαροι. Παρὰ τοῖς Βουλγαροῖς δὲ, τὸ πρῶτον, διέδωκε τὸν Χριστιανισμὸν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ εἴτα παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, οἵτινες ἦσαν μικρὸς λαὸς, οἰκῶν

(*) Ὁ Βόσνιος μάλιστα Στ. Μπέσκοβιτς ἐξέδωκεν, ἐν Μόσχᾳ τῷ 1867, τὰ ἀρχαῖα βουλγαρικὰ ᾄσματα τοῦ Ὀρφέως ἐν οἷς ἀναδείκνυται ὁτοῖς βούλγαρος pur sang.

ἐπὶ τῶν ὁρέων, ἕνεκα δὲ τούτου κληθεῖς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων Γραικοὶ ἢ μᾶλλον Γκορτζοί, (ὄρειοι)· καὶ ὅστις μικρὸς λαός, διὰ καταχθονίων μέσων σφετερισθεὶς τὰ δίκαια τῶν Βουλγάρων καὶ νοθεύσας τὴν ἱστορίαν, ἐχάλκευσε νέαν, καθ' ἣν παριστᾷ ἑαυτὸν ὡς τὸν μᾶλλον πεπολιτισμένον λαὸν τῆς ἀρχαιότητος· ταύτην δὲ τὴν κίβδηλον ἱστορίαν, ἐξαπατηθεῖσα, ἐξέλαβε ὡς γνησίαν ἢ ἀνθρωπότης.

Κατὰ τοὺς μύθους αὐτοὺς τῆς Χαλιμάς, —οἵτινες, ἐν τούτοις, τεθέντες εἰς κυκλοφορίαν παρὰ τῷ ἀπλοῖκῳ βουλγαρικῷ λαῷ τὰ μέγιστα συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐξαψιν τῶν πνευμάτων καὶ τὴν κατὰ παντὸς ἐλληνικοῦ ἀφηνίασιν, τὸ τακρόριον τοῦ Ἐξάρχου τῶν Βουλγάρων ἔχει μέγα δίκαιον. Δυστυχῶς, τοὺς λήρους τούτους ἐκσυρίπτουσιν οἱ ἀληθεῖς ἱστορικοὶ συμπεριλαμβανόμενων καὶ αὐτῶν τῶν Σλαύων· π. χ. ὁ καθηγητὴς τῆς ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Πράγας Α. Ἰρέτζεκ ἐξαπατήρησε τὰ ὄνειρα ταῦτα ὡς «χιμαϊρικὰ ἀποκυήματα». Ὁ Βούλγαρος Δρίνωφ, καθηγητὴς τῆς σλαυικῆς ἱστορίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Χαρκόβου, ἀποδεικνύει ἀκαταμαχῆτως ὅτι οἱ Βούλγαροι εἰσὶ Τάταροι-Μογγολικῆς καταγωγῆς, ἐκσλαυισθέντες, ἡ δὲ μετοικεσία των ἐπὶ τῆς χερσονήσου τοῦ Αἰμου χρονολογεῖται πολλοὺς μετὰ Χριστὸν αἰῶνας. Ἐξετάσωμεν λοιπὸν, κατὰ ταύτην τὴν πραγματικὴν ἱστορίαν, ποῖα τὰ ἱστορικά δίκαια τῶν Βουλγάρων ἀπερ' ἐσφετερίσθη τὸ Φανάριον.

Κατὰ τὴν παρὰ σύμπαντος τοῦ κόσμου παραδεδεγμένην ἱστορίαν, οἱ Βούλγαροι, οἱ ἐμφανισθέντες μὲν παροδικῶς τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ΣΤ' ἐκατονταετηρίδος (499—502), ἐγκατασταθέντες δὲ, δυνάμει συμβάσεως τοῦ ἡγεμόνος αὐτῶν Ἀσπαρούχ μετὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Πρωγάτου περὶ τὸ 675—680 εἰς τὴν μετὰ τοῦ Αἰμου, τοῦ Ἰστρου, τῆς Σερβίας καὶ τοῦ Εὐξείνου χώραν, ἐδέξαντο τὸν χριστιανισμόν ἐκ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, αὐτόθι δὲ ἐβαπτίσθη, τῷ 861—2, καὶ ὁ ἡγεμὼν αὐτῶν Βέρις ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Φωτίου, ἀναδόχου γενομένου τοῦ Αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Γ'· μετονομάσαντος τὸν βαπτισθέντα διὰ τοῦ ἰδίου ὀνόματος καὶ δωρησαμένου αὐτῷ τὴν παρὰ τὸν Αἶμον μεθόριον χώραν

Ζαγοράν. Ἀλλὰ, τοῦ Βουλγάρου ἡγεμόνος, μετὰ τὴν κάρπωσιν τῶν πλεονεκτημάτων τούτων, ἀποπειραθέντος «μὲ γνησίαν σλαυικὴν πανουργίαν» κατὰ τὸν Gelzer, νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸν ἐκχριστιανισμόν τοῦ πρὸς πολιτικούς σκοποὺς παρὰ τοῖς Αὐτοκράτορσι τῆς Δύσεως καὶ δι' αὐτῶν ζητήσαντος παρὰ τοῦ πάπα Νικολάου ἵνα ἀποστείλῃ αὐτῷ κληρικούς ὅπως διδάξωσιν εἰς τὸν βουλγαρικὸν λαὸν τὸν γνήσιον χριστιανισμόν, οὗτος ἐσπευσε νὰ πέμψῃ εἰς Βουλγαρίαν Λατίνους κληρικούς· συναισθανόμενος ὅμως τὸ ἀντικανονικόν τῆς πράξεώς του, ἀπεπειράθη, ἐπωφελούμενος τὴν μεταξὺ τῶν πατριαρχῶν Φωτίου καὶ Ἰγνατίου διένεξιν, νὰ ὑφαρπάσῃ παρὰ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως τὴν ἐκχώρησιν τῆς ἐπὶ τῶν Βουλγάρων ἀναμφισβήτητου δικαιοδοσίας τῆς. Τὸ ζήτημα ἐλύθη ἐν τῇ Συνόδῳ (τῇ κατὰ Λατίνους Οἰκουμενικῇ) τῇ συνεληθούσῃ τῷ 869 πρὸς παλιδόρθωσιν τοῦ Ἰγνατίου ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ἐν τέλει τῆς ὁποίας, οἱ Ληγάτοι τοῦ πάπα, ὁ Ἰγνάτιος καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, συνελθόντες ἐν κοινῇ συνδιασκέφει, —κατὰ τὴν ἀρχὴν τὴν θεσπισθεῖσαν ἐν τῇ Συνόδῳ ὅτι οἱ πέντε πατριαρχικοὶ θρόνοι εἰσὶν οἱ δικαιούμενοι νὰ λύωσιν ἀπὸ κοινοῦ πᾶν ζήτημα ἐνδιαφέρον τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν — ἀπεφάναντο παμφηγεῖν ὅτι ἡ Βουλγαρία ὑπήγετο, κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας, τῇ Ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως. Παρὰ τὰς ἀπειγνωσμένας προσπάθειας τῶν παπῶν, τὴν αὐτὴν ἐτυμηγορίαν ἐξήνεγκε καὶ ἡ ἀληθὴς ὁγδόη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἡ συνεληθούσα τῷ 879, συνογραψάντων καὶ τῶν παπικῶν Ληγάτων· κατὰ δὲ τὴν περὶ τῷ 900 γενομένην ἐπανάληψιν τῶν σχέσεων μετὰ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Ρώμης, (τῶν διακοπειῶν κατ' οὐσίαν ἕνεκα τῆς ἐπὶ τῶν Βουλγάρων δικαιοδοσίας), οἱ πάπαι οὐδένα πλέον λόγον ἔκαμαν περὶ δικαιοδοσίας ἐπὶ τῆς Βουλγαρίας, ἢ ἐπὶ τοῦ Ἰλλυρικοῦ.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς Γ' ἐκατονταετηρίδος, ὁ ἡγεμὼν τῶν Βουλγάρων Συμεὼν, ἀνεκήρυξεν αὐτοβουλῶς τὸν μητροπολίτην Πρεσθλάδας αὐτόνομον πατριάρχην· ἐπὶ δὲ τοῦ υἱοῦ του Πέτρου, ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν ἐν Βυζαντίῳ ὁ Πρεσθλάδας ὡς αὐτοκέφαλος Ἀρχιεπίσκοπος σύμπαντος τοῦ βουλγαρικοῦ κράτους. Ἀλλὰ, καταλυθέντος τοῦ

βουλγαρικοῦ κράτους ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Τσιμισκῆ τῷ 974 καὶ συγχωνευθέντος ἀπλῶς καὶ καθαρῶς εἰς τὴν Βυζαντινὴν Αὐτοκρατορίαν, κατηργήθη, κατὰ φυσικὴν συνέπειαν, καὶ τὸ αὐτοκέφαλον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Πρεσθλάβας.

Μετ' οὐ πολὺ, ὁ Βούλγαρος ἡγεμὼν Σαμουήλ, ἀνασυγκροτήσας τὸ κράτος του καὶ μετενεγκὼν τὴν ἑδρὰν τούτου εἰς Ἀχρίδα, ἐγκατέστησεν ἐν αὐτῇ καὶ ὁμόφυλον πρωθιεράρχην, ὃν ὠνόμασεν, αὐθις, αὐθαιρέτως πατριάρχην. Πλὴν, καταλυθέντος καὶ τούτου, μετὰ φοβερὸν ἀγῶνα, ὑπὸ Βασι-Βασιλείου Β' τοῦ Βουλγαροκτόνου τῷ 1018, κατηργήθη καὶ τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα, ὃ δὲ Βασίλειος, πρὸς παραμυθίαν τοῦ ὑποταγέντος λαοῦ, ἀνέδρυσεν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς πάλαι ποτὲ ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν, (διότι, κατὰ τυχαίαν σύμπτωσιν ἡ πόλις αὕτη εὗρέθη νὰ ᾖ πρωτεύουσα τοῦ βουλγαρικοῦ κράτους), τὴν αὐτοκέφαλον Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας, ἧς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐξελέγετο καὶ ἐχειροτονεῖτο ἐν Βυζαντίῳ ὑπὸ τῆς αὐτόθι ἐνδημούσης Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ ἐκ κληρικῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, αὐτοῦ¹.

Περὶ τὸ 1186, οἱ Βούλγαροι, ἀνασυστήσαντες τὸ ἴδιον κράτος καὶ ὀρίσαντες ἑδρὰν αὐτοῦ τὸ Τύρνοβον, ἐγκαθίδρυσαν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ ἴδιον πρωθιεράρχην, τὸν Βασίλειον, ἀναγορεύσαντες αὐτὸν, αὐθις, αὐθαιρέτως πατριάρχην· τῇ παρακλήσει δὲ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῶν Ἰωάννου Ἀσάν Β', ὃ ἐν Νικαίᾳ ἐδρεύων Οἰκ. Πατριάρχης Γερμανὸς Β' — ὅστις ἤδη εἶχε χειροτονήσει τῷ 1219 ἐν Νικαίᾳ, αἰτήσας τοῦ Βουλγάρου ἡγεμόνος, τὸν ἀρχιεπίσκοπον Τυρνόβου —, ἀπένειμε τῷ Βουλγάρῳ πρωθιεράρχῃ Τυρνόβου, τιμητικῶς, τὸν τίτλον «πατριάρχης» διατηρῶν ὅμως τὴν ὑπάτην δικαιοδοσίαν ἐπ' αὐτοῦ, καθὰ διευκρινίζεται ἐν τῷ Συνοδικῷ ἐγγράφῳ τοῦ Οἰκου-

μενικοῦ Πατριάρχου Καλλίστου Α' τῷ 1355. Καταλυθέντος, τέλος, ὀριστικῶς τοῦ βουλγαρικοῦ κράτους ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Βαγιαζήτ Α', τῷ 1393, ὁ Οἰκουμ. Πατριάρχης Ἀντώνιος Δ' ἀνέθηκε, τῷ 1394, τῷ Μητροπολίτῃ Μαυροβλαχίας τὴν διοίκησιν, ἐξαρχικῶς, τῆς χηρευούσης καὶ ἐν ἀπασυνθέσει, ὡς ἐκ τῆς φορᾶς τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, διατελούσης Ἐκκλησίας Τυρνόβου· ἐκτοτε δὲ ἐξηκολούθησεν ἡ ἄμεσος κηδεμονία, παρὰ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, τῶν βουλγαρικῶν Μητροπόλεων.

Ἐκ τῆς ἀψευδοῦς ταύτης σκιαγραφίας συνάγεται ὅτι, οἱ Βούλγαροι, ἅμα ἐκχριστιανισθέντες, ὑπήχθησαν, κατὰ τοὺς ἱεροὺς Κανόνας, τῇ πνευματικῇ αὐτῶν μητρὶ, τῇ Ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ὄντες «ἐκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς» κατὰ τὸν ἱερὸν Φώτιον. Ταχέως ὅμως ἀνεπτύχθη παρ' αὐτοῖς ὁ πόθος τοῦ νὰ ἀποκτήσωσιν, ὡς ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῆς πολιτικῆς αὐτῶν αὐτονομίας, καὶ αὐτονομίαν ἐκκλησιαστικὴν, ὑπὸ ἴδιον πνευματικὸν ἀρχηγὸν ἐδρεύοντα ἐν τῷ πολιτικῷ αὐτῶν κέντρῳ, οἷον ἡποτε καὶ ἦν τοῦτο, καὶ παρακολουθοῦντα αὐτὸ κατὰ τὰς ἐκάστοτε μετατοπίσεις τοῦ ἀπὸ Πρεσθλάβας καὶ Δορυστόλου εἰς Ἀχρίδα καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς Τύρνοβον. Εἰς τοὺς πνευματικοὺς τούτους ἀρχηγούς των, τοὺς ἀναγορευμένους ἅμα τῇ ἀνασυγκροτήσει τοῦ Κράτους των, π.χ. ἐπὶ τῶν Τσάρων αὐτῶν Συμεῶν, Πέτρου, Σαμουήλ, Ἀσάν, ἀπένεμον τὸν τίτλον «πατριάρχου», στηριζόμενοι ἐπὶ τοῦ Βυζαντινοῦ δικαίου, καθ' ὃ, τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα ἐν πάσῃ καλῶς συγκεκροτημένῃ Πολιτείᾳ εἰσὶ δύο, βασιλεὺς καὶ πατριάρχης: quia imperium sine patriarcha non staret, (βασιλεία ἀνεῦ πατριάρχου ἀδυνατεῖ ὑφίστασθαι) ἔγραφεν ὁ Τσάρος Καλογιάννης πρὸς τὸν πάπαν Ἰννοκέντιον Γ' τῷ 1202, ἐξαιτούμενος τὴν παρ' αὐτοῦ ἀναγνώρισιν τοῦ Βουλγάρου ἀρχιεπισκόπου Τυρνόβου ὡς πατριάρχου.

Ὅποίαν δὲ στάσιν ἐτήρησεν ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἀπέναντι τῶν πόθων τούτων τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ; Πάντοτε τὴν ἐμπρέπουσαν καὶ κανονικὴν, ἀπαντᾷ ἡ ἱστορία. Κατὰ τὸ 927, ἀποδέχεται τὴν αἴτησιν τοῦ Τσάρου Πέτρου καὶ ἀναγνwrίζει τὸν ἀρχιεπίσκοπον Πρεσθλάβας ὡς αὐτόνομον πρωθιεράρχην τοῦ βουλγαρικοῦ Κράτους,

(1). Περὶ τοῦ διακεκριμένου καὶ πάντῃ διαφόρου τῆς ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ ἰδρυθείσης αὐτοκεφάλου Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν (ἂν ὑποτεθῶσιν ὡς γνήσιαι αἱ σχετικαὶ Νεαραὶ τοῦθ' ὅπερ οἱ νεώτεροι ἀμφισβητοῦσι) πρὸς τὴν παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Βασιλείου Β'. ἰδρυθεῖσαν αὐτόνομον ἀρχιεπισκοπὴν Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας, βλέπε «Ἱστορικὴν μελέτην περὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν» ἐν παραρτήματι τοῦ α' Ἀρχιμ. Κ. Δελικάνη, Πατριαρχικῶν Ἐγγράφων Τόμος Γ', ἐν Κωνσταντινουπόλει 1905.

ἡτις αὐτονομία παρατείνεται μέχρι τῆς καταλύσεως τοῦ κράτους τούτου.

Τῷ 1019, μετὰ τὴν συγχώνευσιν τοῦ βουλγαρικοῦ κράτους, τοῦ συστηθέντος ὑπὸ τοῦ Σαμουήλ, μετὰ τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας διὰ Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου, ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἀναγνωρίζει τὴν ἐκκλησιαστικὴν αὐτονομίαν τῆς συσταθείσης ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας.

Τῷ 1219, ὁ Οἰκουμ. Πατριάρχης Γερμανὸς Β', ἐν Νικαίᾳ ἐδρεύων, χειροτονεῖ αὐτόνομον ἀρχιεπίσκοπον τοῦ νέου βουλγαρικοῦ κράτους τὸν ἐπίσκοπον τῆς πρωτεύουσας αὐτοῦ Τυρνόβου, καθὰ ἀνηγόρευσε τὸ ἐπὶ τὸν ἔτος καὶ αὐτόνομον ἀρχιεπίσκοπον Σερβίας.

Τῷ 1235, ὁ αὐτὸς Πατριάρχης ἀπονέμει εἰς τὸν αὐτὸν ἀρχιεπίσκοπον Τυρνόβου τὴν τιμητικὴν προνομίαν «πατριάρχης», ἡτις αὐτονομία καὶ διτηρήθη μέχρι τοῦ 1393, περιέπεσε δὲ εἰς ἀχρησίαν καὶ κατηργήθη, ἐκ λόγων ὅλως ξένων πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐνεκα ριζικῆς ἀλλοιώσεως τῆς πολιτικῆς καταστάσεως (ὡς ἐκ τῆς καταλύσεως τοῦ βουλγαρικοῦ κράτους) συνεπαγαγούσης τὴν ἀλλοίωσιν καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς, συνωδᾷ τῷ παναρχαίῳ καὶ διαρκῶς ἐν χρήσει ἐκκλησιαστικῷ κανόνι, καθ' ὃν «τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ μάλιστα τὰ τῶν ἐνοριῶν δίκαια, ταῖς πολιτικαῖς ἐπικρατεῖαις τε καὶ διοικήσεσι συμμεταβάλλεσθαι εἴωθε». Δ'. Οἰκουμ. Συνόδ. Κανὼν ΙΖ'.

Κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ τῆς ὑψίστης γενναίως φροσύνης καὶ μητρικῆς στοργῆς προσφερομένη πρὸς τὸν βουλγαρικὸν λαόν, δὲν ὤκνησε νὰ χρηγήσῃ αὐτῷ ἐπὶ Γρηγορίου ΣΤ'. τῷ 1868, (καίπερ μὴ ἀποτελοῦντι αὐτόνομον κράτος) τὴν ἀνασύστασιν τῆς κατὰ τὸ 1393 καταργηθείσης, οὐχὶ ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ αὐτονομίας, διὰ τῆς παλινρθώσεως, ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ Τυρνόβῳ, τῆς βουλγαρικῆς αὐτονομῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς περίπου ὅρους ὅς οὗς ὑφίσταντο τότε καὶ αἱ ἐκκλησίαι τῶν αὐτονόμων Ἡγεμονιῶν Σερβίας καὶ Ρουμανίας. Τὰ ὅρια, μάλιστα, τὰ ὅποια ὥριζεν ἡ Ἐκκλησία εἰς τὴν βουλγαρικὴν Ἐπαρχίαν Τυρνόβου, περιλαμβάνοντα, καθὰ ἐρρέθη ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀρθρῳ, καὶ

πλείστας ὅσας ἐπαρχίας τῆς βορείου καὶ μέσης Μακεδονίας καὶ Θράκης, ἦσαν πολλῶ ἐυρύτερα τῶν ὁρίων τῆς ἀρχαίας ἐν Τυρνόβῳ αὐτονομῆς Ἐκκλησίας τοῦ βουλγαρικοῦ κράτους, ὅπερ, μετὰ τὴν κατασύντριψιν τοῦ Βουλγάρου Τσάρου Μιχαήλ ὑπὸ τοῦ Ἡγεμόνος τῶν Σέρβων Στεφάνου Οὐρός, τῷ 1330, δὲν ἐπέξετείνετο ἐπὶ τῆς Μακεδονίας.

Ποῦ λοιπόν, ἐρωτῶμεν πάντα ἀναγνώστην μὴ διατελοῦντα ἐν πλήρει διαζυγίῳ πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν λογικὴν, ποῦ, «τὰ ἀφαιρεθέντα ὑπὸ τοῦ Φαναρίου ἱστορικὰ δίκαια τῆς βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἰδιαιτέραν ἀνεξάρτητον ὑπαρξίν», περὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἐποίων μετὰ τοσαύτης βεβαιότητος ἀποφαίνεται τὸ ἐξαρχικὸν τακρίριον, ἐποδύρομενον ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ των; Πότε δὲ ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τε τοὺς ἀρχαιότερους καὶ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἐδυστρόπησε νὰ ἱκανοποιήσῃ τοὺς πόθους καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ;

(ἔπεται συνέχεια)

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Ἀπὸ τριῶν ἐτῶν οἱ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἀναγνώσται λαμβάνουσιν ἐν συγκινήσει γνῶσιν τῆς οἰκτρᾶς ἐν Μακεδονίᾳ καταστάσεως, ἣν δημιουργοῦσιν οἱ τὴν χώραν ταύτην ἐπιτρέχοντες ἐκ τῆς Βουλγαρικῆς ἡγεμονίας σχισματικοὶ κακοῦργοι καὶ ἐμπρησταί. Πολλὰς ἐπιστολάς ἐδημοσιεύσαμεν, πᾶσαι δὲ βεβαιοῦσιν ὅτι ἀπὸ τῆς ὑποτελοῦς τῷ σουλτανικῷ σκήπτρῳ Βουλγαρικῆς ἡγεμονίας καὶ τῆς τοπαρχίας τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας ἐπεισπηδῶσιν οἱ λησταὶ καὶ κακοῦργοι, οἱ ζητοῦντες ἵνα μεταβάλωσι τὸ ἔθνος τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ καθεστῶς. Ἡ σήμερον ἐκδιδόμενη ἐπιστολὴ μαρτυρεῖ ὅτι οὐδὲ πλασμάτων ἀθῶων φείδονται οἱ τῶν φόνων ἐργάται, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐκφοβίσωσι τοὺς δειλοτέρους.

Ἐν τούτοις, χάρις τῷ ἀνεχομένῳ τὴν βουλγαρικὴν ἀσέβειαν Θεῷ, τῷ τοὺς πιστοὺς χριστιανοὺς ἐνδυναμοῦντι, οἱ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας προσκείμενοι μένουσι πιστοὶ εἰς τὰ δόγματα τῶν πατέρων αὐτῶν, ὑπήκοοι πιστοὶ τοῦ βασιλείου Κράτους, ὑπήκοα τέκνα τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, οὐδαμῶς φοβούμενοι ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν οὐ δυναμένων ἀποκτείνειν.

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Καστορίας κ. Γερμανοῦ ἔχει ὡδε:

Παναγιώτατε δέσποτα,

Πρὸς γνῶσιν τῆς ὑμετέρας Θ. καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν ἀγίας καὶ Ἱ. Συνόδου συνεχίζω σήμερον τὸ ἀπὸ 24 μαρτίου ἀποσταλὲν Αὐτῇ μαρτυρολόγιον, ἐν τῇ δυνατῇ συντομίᾳ ἐξιστορῶν διὰ τῆς παρούσης ἐκθέσεώς μου τὰ ἑκτοτε ἐν τῇ ταπεινῇ ἐπαρχίᾳ μου διαδραματισθέντα ἐκ μέρους τῶν ὁρχάνων τῆς ἐξαρχικῆς προπαγάνδας.

Τῇ 25ῃ μαρτίου ἡ συμμορία τοῦ Θωμᾶ ἐκ Ζελληνίου ἐφόνευσε παρὰ τὴν Σέμασιν τὸν ἐκ Χρουπίστης φιλογενέστατον νέον Χρυσόστομον Μαντζάκαν.

Τῇ 4ῃ ἀπριλίου ὁ ἐκ Ντοπρολίστης Κώλης μετὰ τῆς συμμορίας του ἐπυρπόλησεν ἐκ δευτέρου τὴν πρὸ ἔτους ὑπὸ τῶν ιδίων πυρποληθεῖσαν Ἱ. μονὴν τῆς Σληβένης.

Τῇ 10ῃ συνελήφθησαν καὶ ἐξηφανίσθησαν ὑπὸ τῆς συμμορίας τοῦ ἐκ Κορονισσόβου Τάνε οἱ ἐκ Νεβέσκα ὁμογενεῖς Δ. Μπέκα καὶ Θεόδωρος Κιώσε (ἡ Νεβέσκα ὑπάγεται διοικητικῶς εἰς Φλωρίναν).

Τῇ 22ῃ ἡ αὐτὴ συμμορία καὶ ἡ τοῦ Κώτσου ἐκ Ζελλενησιῶν συνελάβεν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν τρεῖς ὁμογενεῖς ἐκ Νεγοβανίου (διοικήσεως Φλωρίνης) καὶ ἐφόνευσεν ἀνηλεῶς.

Τῇ 8ῃ μαΐου ἡ συμμορία τοῦ Θωμᾶ ἐφόνευσε τὸν ἐκ Σταριτσάνης ὀρθόδοξον Ναοὺμ Ντάτσον.

Τῇ 11ῃ ἡ συμμορία Κλιάτσεφ ἐφόνευσε τὸν ὀρθόδοξον ἱερέα Βαμπελίου (ὑποδιοικήσεως Καστορίας καὶ ἐπαρχίας Κορυτσᾶς), παπᾶ Χρήστον, διότι ἀπέστειλε τὸν υἱὸν του εἰς τὴν ἐλληνικὴν σχολὴν Κορυτσᾶς.

Τῇ 15ῃ ἡ ἐκ Ζουπανίτσης ὀρθόδοξος Κυράτσω Ἀθανασίου, δαρεῖσα ἀνηλεῶς ὑπὸ τοῦ Κώλη, διατελοῦντος εἰς σχέσεις μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, καὶ ἀπειπισθεῖσα ἠτύκτον ῥιφθεῖσα εἰς τὴν λίμνην Καστορίας.

Τῇ 28ῃ ἡ συμμορία Κώλη ἐφόνευσεν ἐν Δρανιστίῳ τοὺς ὀρθόδοξους Νχοὺμ Χρήστου καὶ Κωνσταντῖνον Στογιάννην.

Τῇ 8ῃ ἰουνίου ἡ συμμορία τοῦ ἐκ Βουλγροβλατσίου Κούζου εἰσελθοῦσα ἐν ὥρᾳ νυκτὸς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐν Γκορέντζῃ ὀρθόδοξου Θωμᾶ Κώτσου ἐτραυματίσεν αὐτὸν ἀνηλεῶς, καὶ ἀπῆλθεν ἀφ' οὗ ἀπέσπασεν ἀπ' αὐτοῦ 80 λίρας.

Τῇ 12ῃ παρὰ τὴν Μπόμποκην ἐνήδρευσε ἡ αὐτὴ συμμορία τὸν ἐκ Κομανισσόβου ἐλληνοδιδ. Κωνσταντῖνον καὶ τὸν πρῶτον ὁμογενῆ τοῦ Κομανισσόβου Ζῆσον, οἵτινες ἐσώθησαν ὡς ἐκ θαύματος.

Τῇ 14ῃ ἡ συμμορία Καρσάκωφ μεταβᾶσα εἰς Δόμπενην ἐφόνευσε καὶ ἀπηγχόνιτεν ἀκολούθως τὸν ὁμο-

γενῆ Χρήστον Γιομπρούκην διότι διέπραξε τὸ ἔγκλημα νὰ ἔλθῃ τὴν προηγουμένην εἰς τὴν μητρόπολιν.

Τῇ 3ῃ ἰουλίου ἡ αὐτὴ συμμορία ἐφόνευσε ἐν Τειχοβλίστη τὸν ὀρθόδοξον Ἀθανάσιον Φέρμπαν, οὗτινος τὸν υἱὸν Κωνσταντῖνον πέρυσιν ἐφόνευσε ἡ αὐτὴ συμμορία.

Τῇ 8ῃ ἡ συμμορία Πάντου ἐκ Ζουπανίτσης ἐφόνευσε ἐν Δρανοβένῃ τοὺς ὁμογενεῖς Στογιάννην Κωνσταντῖνου καὶ Νικόλαον Στογιάννην.

Τῇ 9ῃ ἡ συμμορία Κώλη ἐφόνευσε τὸν ἐκ Δυμπένης ὁμογενῆ Σταῦρον Ἀλεξίου Ζούγλαν παρὰ τὸ χωρίον Τσιτερόκη.

Τῇ 10ῃ ἡ αὐτὴ συμμορία ἀφῆρεσε τὰ γεννήματα τῆς ἐκ Ζουπανίτσης Τρυγόνας Ἀθανασίου Ἀποστολίδου, καὶ ἀφ' οὗ ἔρριψεν αὐτὴν ἡμιθανῆ ἐκ τῶν δαρμῶν, κατέφυγεν αὐτὴ εἰς Καστορίαν οἰκογενειακῶς.

Τῇ 31ῃ ἡ συμμορία Καρσάκωφ ἐφόνευσε ἐν Τορνόβῳ τὸν ὁμογενῆ πρόκριτον Νχοὺμ καὶ τὴν ὀρθόδοξον Φίλιαν Ἰσμένοβαν.

Τῇ 3ῃ αὐγούστου ἡ συμμορία Κοσμᾶ ἐφόνευσε εἰς Σέτομα τὸν ὁμογενῆ Εὐθύμιον Χρήστου, τὸν δὲ Γρηγόριον ἐτραυματίσε.

Τῇ 10ῃ ἡ συμμορία Τράϊκου ἐκ Ζελόβου ἐτραυματίσεν ἐπικινδύνως (παρὰ τὸ Πισσοδέριον) τὸν πολυτιμότερον ἄνθρωπον Ζελόβου καὶ ὅλων τῶν Κουρεστίων Νχοὺμ Ἀνδρέου, ὅστις ἀπέθχεν ἐν τῷ νοσοκομείῳ Μοναστηρίου.

Τῇ 22ῃ ἡ συμμορία Θωμᾶ ἐν πλήρει ἡμέρᾳ ἐπιτεθεῖσα κατὰ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐργαζομένων ὀρθόδοξων ἐφόνευσε διὰ 95 πληγῶν τὸν ἐκ Νεστημίου (ὑποδιοικήσεως Ἀνασελίτσης) Φώτιον Ντάτσου, οὗτινος τὸν υἱὸν Πασχάλην καὶ ἀδελφὴν Ἀγόρω ἐφόνευσε πέρυσιν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἐπίσης ἐτραυματίσε μίαν γυναῖκα ἐκ Νεστημίου. Κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν ἐτραυματίσε μίαν γρχίαν Ζήσεων ἐκ Λιμπισόβου· ἡ δὲ 18έτις νύμφη αὐτῆς ἐπιστρέφουσα ἐκ τῆς ἀγορᾶς Χρουπίστης ἐτραυματίσθη εἰς τὴν κοιλίαν, κατορθώσασα δὲ νὰ περισυλλέξῃ τὰ ἔντερα αὐτῆς ἐντὸς τῶν ἀγκάλων μόλις μετέβη εἰς τὸ Λιμπισόβον καὶ ἀπέθχεν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἐφόνευσε καὶ τὴν ἐκ Βιδελουστίου νέαν Ἀγόρων Δήμου, ἐτραυματίσε δὲ ἐπικινδύνως τὰς ἐκ τοῦ χωρίου τούτου Γιαννούλαν Εὐθυμίου καὶ Ζωὴν Παράκου, ἀφ' οὗ διέπραξαν ἄλλα ἠθικὰ ἐγκλήματα ἐπὶ τῶν δυστυχῶν θυμάτων.

Τῇ 25ῃ ἡ συμμορία Κώτσου ἐφόνευσε θηριωδῶς τὸν ὀρθόδοξον ἱερέα Νερετίου (ὑποδιοικήσεως Φλωρίνης) παπᾶ Στογιάννην μετὰ τῶν ὁμογενῶν Μιχαὴλ Γεωργίου, Χρήστου Φίλιου καὶ Φίλιου Στογιάννου, διότι

κατὰ ἰούλιον μῆνα ἐπεσκέφθη τὸ χωρίον καὶ ἐλεί-
τούργησα.

Τῇ 26ῃ ὁ ἐκ Χρουπίστης διδάσκαλος Ζελεγοστίου,
λαβὼν τὸν διορισμὸν τοῦ ἀνεχώρησε διὰ τὴν θέσιν του,
ἀλλὰ συλληφθεὶς καθ' ὁδὸν ὑπὸ τῆς συμμορίας Θωμᾶ
ἐγένετο ἄφαντος.

Τῇ 27ῃ ὁ ὀρθόδοξος ἱεὺς παπᾶ Δημήτριος ἐκ
Τσιτεροκίου ἐφονεύθη ὑπὸ τῆς συμμορίας τοῦ ἐκ Ζου-
πανίτης Πάντου, κατακερματισθεὶς δὲ ἐτάφη εἰς τε-
μάχια καὶ εἰς διάφορα μέρη παρὰ τὴν Ζουπάνισταν
πρὸς περικάλυψιν τοῦ κακουργήματος.

Τῇ 20ῃ Σεπτεμβρίου ἡ συμμορία τοῦ Κώλη ἐφόνευ-
σε τὸν ποιμένα τῶν Μκνιάκων τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ αὐτῇ
συμμορία συλλαβοῦσα ἐν τῷ χωρίῳ Ζουπανίστη τὰς
ὀρθόδοξους Μαρίαν Παπᾶ Κώνστα καὶ Θεοδόταν Γιότσ-
θα ἀπήγαγεν ἔξω τοῦ χωρίου ἐν τῇ δημοσίᾳ ὁδῷ καὶ
ὁφ' οὗ ἐκρέμασαν αὐτάς ἐκ τῶν ποδῶν ἐπὶ δένδρων
διετρύπησαν τὰ σώματα αὐτῶν δι' ἑκατοντάδων λογ-
χῶν καὶ ἐκβαλόντες τὰ ἔντερα τῶν δυστυχῶν πλα-
σμάτων περιετύλιξαν εἰς τοὺς κλώνους τῶν δένδρων,
διότι τὴν προηγουμένην ἡμέραν ἦλθον εἰς Καστορίαν
καὶ ἐπεσκέφθησαν τὸν ἐκ τοῦ χωρίου εἰς Καστορίαν
πρὸ ἐτ' ὧν κατὰφυγόντα ὀρθόδοξον ἱερέα. Τὴν ἡμέραν
τῆς ἐπιστροφῆς μου ἐκ Κορυτσᾶς διήλθον διὰ τῆς ὁδοῦ
καὶ ἐξημέτισα αὐτόπτης μάρτυς τοῦ ἀποτροπαίου
τούτου καὶ πρωτοφανοῦς εἰς τὰ χρονικά τῆς βραβερό-
τητος κακουργήματος.

Τῇ 3ῃ ὁκτωβρίου ρωμονοτουρκικὴ συμμορία ἐφόν-
ευσε παρὰ τὴν Σλήμισταν τὸν ἐκ τοῦ χωρίου τούτου
ὁμογενῆ Εὐάγγελον Μήτρου.

Τῇ 22ῃ ἡ συμμορία τοῦ Κούζου βραβδόρως ἐφόνευσε
διὰ δεκάδων λογχῶν, κατελθοῦσα εἰς Τειχόβλησταν,
τοὺς ὀρθόδοξους Πάντον Φίλιου Ζούρλα, καὶ Νικόλαον
Ἀθανασίου Φίρμπαν, οὗτινος τὸν μὲν πατέρα ἐφόνευ-
σαν, ὡς εἴρηται τῇ 5 ἰουλίου, τὸν δὲ ἀδελφὸν Κωνσταν-
τῖνον τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1905 καὶ οὕτως ἐκλείσιν
κυριολεκτικῶς ἕνα ὁλόκληρον οἶκον.

Ταῦτα, Πανχυιώττε, τὰ τελευταῖα κακουργήματα
τῶν νεωτέρων τούτων καὶ πρωτοφανῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ
ἐκπολιτιστῶν, οἵτινες ἐξακολουθοῦσι μιαινόντες τὴν
ἄλλοτε εὐσεβῆ καὶ περίδοξον χώραν διὰ τοῦ αἵματος
τῶν νεομαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους ἡμῶν
πρὸς ἐξαφανισμόν παντελῆ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἐθνι-
κῆς συνειδήσεως τοῦ ἡμετέρου λαοῦ.

Παρηκαλῶ δὲ ταπεινῶς ὅπως ταῦτα πάντα γίνονται
γνωστά ὅπου δεῖ, καθ' ὅσον οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν διὰ φωνα-
σκιῶν τῶν ὀργάνων, ἅτινα συντηροῦσιν ἐν τῇ Ἐσπερίᾳ
κατάρθωσαν νὰ πείσωσι τὴν κοινὴν γνώμην ὅτι ἡμεῖς

οἱ ἀπὸ 10ετίας βεβαπτισμένοι ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ τοῦ
μαρτυρίου ἐσμὲν οἱ ἀδικούντες καὶ οἱ χειρῶν ἀδίκων
ἄρξάμενοι.

Σὺν τούτοις διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ
ἐν Καστορίᾳ, τῇ 24ῃ ὁκτωβρίου 1906

Τῆς Ὑμετέρης θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοῖ
Πανχυιότητος ταπεινὸς θεράπων καὶ ἐλάχιστος

ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ὁ Καστορίας ΓΕΡΜΑΝΟΣ.

ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΕΝ ΕΥΣΕΒΕΙ ΤΗ ΠΙΣΤΕΙ ΤΕΛΕΙΩΘΕΝΤΩΝ

Ὅλιγας ἔχομεν εἰδήσεις, ἀναφερομένους εἰς ἐκπλήρω-
σιν ἐθνικοῦ καὶ χριστιανικοῦ καθήκοντος πρὸς τὴν μνή-
μην τῶν πυρὶ καὶ μαχαίρᾳ τελειωθέντων ἐν Ἀνατολικῇ
Ρωμυλίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ καὶ Μακεδονίᾳ ἀδελφῶν ἡμῶν,
λυπούμεθα δ' ὅτι οὐχὶ πανταχόθεν ἀγγέλλουσιν ἡμῖν
τὴν ἐπιτέλεισιν ἱερῶν μνημοσύνων, οὗ ἕνεκεν ἀναγκάζο-
μεθα ν' ἀναγράφωμεν τινα μετὰ παρέλευσιν ἀρκετοῦ
χρόνου. Οὕτω λίαν βραδέως ἐμάθομεν τὸ ἐν **Σάμω**
τελεσθῆν, τῇ 20 αὐγούστου, ὁ, κατὰ καθήκον, ἀγγέλ-
λομεν νῦν, πολλῶν ἱερῶν λειτουργησάντων ἐν τῷ μη-
τροπολιτικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἐν ᾧ τὸν ἐπι-
μνημόσυνον λόγον ἀπήγγειλεν ὁ δικηγόρος κ. Β. Κα-
ριώτογλους. Τὸ ἱερὸν καθήκον ἐπιτελεσθήσεται ἐκ-
πρεπέστερον μετὰ τὴν ἐκ περιοδείας ἀνά τὰ χωρία
τῆς Σάμου ἐπάνοδον τοῦ πανιερ. μητροπολίτου, ὅς,
ἐν Ἰκαρίᾳ περιοδεύων πρὸ τριμηνίας, ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ
πρώτου μνημοσύνου. — Ἡ τεθλιμμένη κοινότης **Κο-
ριτσᾶς** ἐτέλεσε τεσσαρχικὸν ἡμέρον τὸ μνημόσυνον
τοῦ ἰδίου ποιμενάρχου Φωτίου τῇ 18 λήξαντος ὁκτω-
βρίου, κλεισθείσης τῆς ἀγορᾶς, παντός τοῦ κλήρου
λειτουργήσαντος ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἐν
ᾧ δύο λόγοι ἐξεφωνήθησαν. — Ἡ τὴν ἐλληνικὴν κατα-
γωγὴν αὐτῆς οὐδέποτε διαψεύσασα ὀρθόδοξος κοινό-
της **Μοναστηρίου** τεσσαρχικὸν ἡμέρον ἐτέλεσε μνη-
μόσυνον τοῦ μακαρίτου Κοριτσᾶς, τῇ 19 λήξαντος
ὁκτωβρίου, ἡμέρᾳ πέμπτῃ, καθ' ἣν ἐκλείσθησαν ἀπὸ
κοινῆς συμβάσεως πάντα τὰ καταταστήματα τῶν ὁ-
μογενῶν, ἐτέλεσε δὲ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ ναῷ
τοῦ ἁγίου Δημητρίου, προσκλήσει τῆς κοινότητος, ὁ
πανιερ. μητροπολίτης Πρεσπῶν καὶ Λυχνιδῶν κ. Γερ-
μανός, ἐκφωνηθέντος καὶ λόγου κατὰλλήλου ὑπὸ τοῦ
ιερολογ. ιεροκήρυκος τῆς μητροπόλεως **Πελαγονίας** κ.
Ἰσιδώρου Καρούλια. Ἐπίσης τεσσαρχικὸν ἡμέρον μνη-
μόσυνον ὑπὲρ τῆς μακαρίας ψυχῆς τοῦ μεταστάντος

ιεράρχου Φωτίου ἐτέλεσε καὶ ἡ ὀρθόδοξος κοινότης **Νικοπόλεως** τῆς ἐπαρχίας Κολωνίας. Ἐκ **Βενετίας** ἐμάθομεν ὅτι μνημόσυνον ἐγένετο μὲν ἐγκλίρως αὐτόθι, γενήσεται δὲ καὶ νέον ὑπὲρ τοῦ πολυκλαύστου Φωτίου τοῦ ἀρχιερέως—Ἐπίσης ἀπὸ γράμματος ἐκ **Νεαπόλεως** (Ἰταλίας) ἐμάθομεν ὅτι προὔκειτο νὰ τελεσθῇ μνημόσυνον ἐκείσε τῇ 26 ὁκτωβρίου. — Βραδέως ἐπίσης ἐγνώσθη ἡμῖν ὅτι τῇ 8 ὁκτωβρίου ἐτελέσθη πάνδημον ἐν **Γκουμουλτζίνη**, ἐν μέσῳ γενικῆς συγκινήσεως, τὸ ἐπιβαλλόμενον μνημόσυνον τῶν ἐν πίστει τελειωθέντων.

Οὕτω, μετὰ τὰ ἀπὸ τριῶν περίπου μηνῶν ἀγγελλούμενα μνημόσυνα, κατεδείχθη λαμπρῶς ὅτι πατριαρχικαὶ ἀποστολικαὶ Ἐκκλησίαι καὶ αἱ ἐν τῷ θεοσώτῳ βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος ἀγιώταται ὀρθόδοξοι παροικίαι μέρος τι τοῦ κοινῶς ὀφειλομένου τοῖς ἐν Κυρίῳ ὑπὲρ πίστεως τελειωθείσι φόρου τῆς εὐγνωμοσύνης, τοῦ σεβασμοῦ, τῆς εὐλαθείας ἀπέτισαν· ἀλλ' ἄμικ μετὰ πολλῆς ἐκπλήξεως ἐγνώσθη ὅτι πολλαὶ τῶν ὁμογενῶν ἐν Ἀνατολῇ κοινοτήτων ἀναβάλλουσι τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος καὶ τινες τῶν ἐν Ἡπειρῷ. Φρονοῦμεν ὅτι ἔχουσιν ὠρισμένην ἤδη πᾶσαι τὴν πρὸς τοῦτο ἡμέραν, οὐδεὶς δὲ τῶν ὀρθοδόξων καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐλλήνων πρέπει ν' ἀγνοῇ ὅτι ὡς ὀρθόδοξος χριστιανὸς ὀφείλει νὰ τελῇ κοινὰς ἐορτὰς ἱεράς, δεόμενος τοῦ Θεοῦ τῶν οἰκτιρῶν ὅπως τοῖς μὲν μακαρισθεῖσιν ἀντιδωρῇ σὴ τὴν αἰωνίαν ἀνάπαυσιν, τοῖς δὲ ζῶσιν ὀρθοδόξοις χορηγήσῃ καρτερίαν ἐν τῷ θαυμασίῳ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἀγῶνι.

ΤΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΙΚΗΣ ΣΥΜΠΑΘΕΙΑΣ

πρὸς τοὺς ὑπὲρ τῆς διδασκαλίας τῆς ὀρθοδόξου προκινδυνεύοντας ἔπρεπε νὰ διατρανωθῶσι πλεον ἢ ὅσον κατεδείχθησαν ἔπρεπεν ἀνετώτερόν πως ἵνα παραμυθίσωμεν τοὺς ἐνεκα φιλογενεῖας ἀκραιφνοὺς καὶ ζήλου θρησκευτικοῦ θερμοῦ πάσχοντες. Ὁμολογοῦμεν ὅτι οὔτε αἱ ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐπιτροπείας συλλεγεῖσιν μέχρι τοῦδε 270000 σχεδὸν δραχμῶν, ὧν αἱ ἡμίσειαι προέρχονται ἐκ τῶν ἐλληνικῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Ἀμερικῇ καὶ Ρωσίᾳ κοινοτήτων, εἰσὶν ἀρκεταί, οὔτε αἱ ἐνταῦθα συναθροισθεῖσαι σχεδὸν ἑπτακόσιοι λίραι, ὧν ἀπέναντι τὸ ἐθνικὸν Ταμεῖον τῶν Πατριαρχείων ἐχορήγησεν ὑπὲρ προσφύγων ἄχρι σήμερον περὶ τὰς χιλίας καὶ τριακοσίας. Οὔτε ἔπρεπε νὰ συναθροισθῶσιν ἔρκανοι πρὸς διατήρησιν, ἀλλὰ πρὸς ὑποστήριξιν ἐν τοῖς ἐπαγγέλμασιν, αἱ οἱ πρόσφυγες ἐξήσκουν ἐν Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ, καὶ ἄπερ εἰσὶ πρόθυμοι καὶ παρ' ἡμῖν νὰ μετέλθωσι. Καὶ τὸ προσφέρειν ὀλίγον ἢ πολὺ

ποσὸν καθήκον ἡμῶν χριστιανικόν, ἀλλὰ καὶ τὸ προμηθεύειν ἐργασίαν εἰς κληρικούς, εἰς ἱεροψάλτας, εἰς διδασκάλους, καθήκον ὡς ὁμογενῶν. Τούτους συνιστῶμεν εἰς τὴν φιλογενῇ στοργῇ πάντων τῶν τὰ κοινὰ παρ' ἡμῖν πρᾶττόντων, καὶ πάντων, ὅσοι γινώσκουσιν ἐκ πείρας καὶ ἐξ ἀκοῆς ἵπὸς ἐπιζήμιός ἐστιν ὁ ἐξαφνικὸς ἐξοικισμὸς.

Κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην ὀλίγιστα ἔχομεν ν' ἀναγγεῖλωμεν ἀποτελέσματα κοινῆς ἐνεργείας ὑπὲρ ἀνακουφίσεως τῆς οἰκτρᾶς τῶν προσφύγων καταστάσεως· ἡ ἐνταῦθα ἐπιτροπεία, ἡ ὑπὸ τοῦ πανιερωμένου μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως κ. Φωτίου προεδρευομένη ἡγγεῖλεν ἡμῖν πρὸ δεκαημέριος ὅτι ὁ Α' τῶν ἐράνων κατάλογος ἀπῆνεγκεν ἀπὸ μηνὸς σχεδὸν 532 λίρας τουρκικὰς καὶ 17 1/2 γρόσια. Κατὰ καθήκον ἀναγράφομεν ἐν τέλει τοῦ παρόντος ἀθροιδίου τούτου τὰ τῶν προθύμως συνεισενεγκόντων ὀνόματα, ἐπαινοῦμεν δὲ τὴν ἐν Ἀγίῳ Στεφάνῳ τῆς ἐπαρχίας Δέρκων ὀλιγάριθμον ἐλληνικὴν κοινότητα, συλλέξασαν καὶ ἀποστείλασαν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα 2123 γρόσια, καθὼς καὶ τὴν ἐν Φαναρίῳ Φιλόπτωχον Ἀδελφότητα προσενεγκούσαν γρόσια πεντακόσια.

Τὸ πρὸς τοὺς πρόσφυγας ἀδελφικὸν καθήκον, πρὸς ταῖς ὁμογενεῖς κοινότησι τῆς Ἀδριανουπόλεως, τοῦ Δεδε-ἀγάτς, τῆς Δράμας, τῆς Καβάλλας καὶ τῆς Ξάνθης, περιθαλψαῶν πρόσφυγας καὶ χορηγησασῶν εἰς τινες τὰ μέσα τῆς ἀλλοχόσε μεταβάσεως, συνδρομῇ φιλανθρώπων καὶ συνεργίᾳ τῶν κατὰ τόπους κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, ἐξέπλήρωσε λαμπρῶς καὶ ἡ κοινότης **Γκουμουλτζίνης** τῆς ἐπαρχίας Μικρανεῖας φιλοξενήσασα ἀπὸ δύο μηνῶν περὶ τοὺς τετρακοσίους ἐκ Στεννημάχου πρόσφυγας, εἰς οὓς ἐνδύματα καὶ τροφὴ παρέχονται, κατὰ τὰς ἀνάγκας ἐκάστου, καὶ τὰ μέχρι Δεδε-ἀγάτς καὶ Καβάλλας ὁδοιπορικὰ ἐξοδα.

Ἡ μήτηρ Ἐκκλησίᾳ εὐχεταὶ ὅπως ἡ εὐλογία τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς περιφρουρῇ τοὺς τὸ ἀγαθὸν κατεργαζομένους, τοὺς στοργὴν ἀδελφικὴν ἐπιδεικνυμένους πρὸς τὸν πλησίον, ἐν ἀνάγκῃς εὐρισκόμενον, πάσχοντα καὶ ταλαιπωρούμενον. Ἀλλὰ συνιστῶμεν πᾶσιν ἵνα μὴ ἀνκοπῇ ἡ προθυμία πρὸς εὐεργεσίαν, ἵνα μὴ ψυχρανθῇ ὁ ζῆλος. Παρέχομεν δ' ὧδε σημείωσιν ἀκριβῆ τῶν ὑπὲρ περιθάλψεως τῶν προσφύγων εἰσενεγκόντων, οἵτινές εἰσι, κατὰ τὸν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν Α' **Κατάλογον**, οἱ ἀξιότιμοι κύριοι:

Ἑλένη Γ. Ζαρίφη καὶ Λεωνίδας Γ. Ζαρίφης λίρας ὁθωμανικὰς 100—Εὐστ. Εὐγενίδης 100—Αὐτοκρ. Ὁθωμανικὴ Τράπεζα 50—Regie des Tabacs 50—Α. Πεντζίρης 30—Κ. Βλαστάρης 30—Σπ. Α. Σιδερί-

δης 30—N. Δ. Μαρίνος, I. Βρότσης, Ρομπάκης Πανόπουλος ἀνά 10=30—Θρ. Ψάθης 6—Δ. Θ. Φραγκόπουλος, Π. Δ. Καρχίας, Α. Κοσμέτος, Β. Σγούτας, G. Rossolato, T. Σγουρδαίος καὶ Ἑταιρίᾳ Τροχιοδρόμων ἀνά 5=35—Ἀν. Κ. Σταμούλης, Εὐστρ. Καραντώνης καὶ Β. Μουράτης ἀνά 10=30—Γ. Βασιλόπουλος, Ἀριστ. Πικροταθόπουλος ἀνά 5=10—Α. Β. Πηνιक्टῶρος, Stephen Nowill, Α. Καμπούρογλους, Ζαρκλῆς καὶ Γεωργιάδης, Γ. Ἀποστολίδης, Ε. Σ. Ρίζος, I. Λομπάρδος, Ἀθ. Ἀποστολίδης, Diamanti et Colombo, N. Α. Σχράντης, Ἑταιρίᾳ Κασσάνδρας ἀνά 2=22—Κέπετζης, Π. Νικολαΐδης, Ἑταιρίᾳ Μπάλια ἀνά 3=9—ὑπάλληλοι τοῦ Clup Constantinople λίρας 2,80—Σίμων Ἀποστολίδης ἱατρός 2,20—G. Rossi, Ζ. Φιτίλης, Καλίντζα, Ν. Καβαδίας, Τσιλιάνης καὶ Ἀνδρέου ἀνά 1=5—ἀνωνύμως ὑπὸ δύο προσηνέχθησαν 2 λίραι—Βάρβας καὶ Κροκόδειλος 1,10—Γιοί Στ. Διαμάντογλου καὶ Γ. Γεωργιάδης ἀνά 50—Μολφέσης καὶ Βασιλειάδης 471)2—Α. Α. Σισμάνογλου 40 γρ. καὶ ἀνωνύμως προσηνέχθησαν γρόσια 20.

Εἴπομεν καὶ ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ὡς αἱ ἐκατὸν λίραι, οὕτω καὶ τὰ 20 ταῦτα γρόσια προσφερόμενα προθύμως ἐν ἐπαίνοις ἀποδεκτὰ γίνονται. Ἐάν ὑποθεθῇ ὅτι οἱ δυνάμενοι νὰ χορηγήσωσιν ἀνά 20 γρόσια ἀγογγύστως ἤθελον πράξει τοῦτο, εὐθέως μυριοστὴν φορὰν ἤθελε συλλεγῇ τοσούτη ποσότης ἱκανὴ οὐχὶ νὰ διαθέρψῃ ἢ ἐνδύσῃ τοὺς εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ἐξ Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας καὶ Βουλγαρίας προσφυγόντας καὶ διαμένοντας ἀτυχεῖς ἡμῶν ἀδελφούς, ἀλλὰ νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπαγγέλματι, οὗ τὴν ἐξάσκησιν διέκοψαν. Ἐπιμένομεν καὶ πάλιν εἰς τὴν τοιαύτην ἡμῶν πρὸς τοὺς δυναμένους σύστασιν καὶ ταύτην ποιούμεθα καὶ πρὸς τὰς ἐνταῦθα ἀγαθοεργούς καὶ φιλεκπαιδευτικὰς Ἀδελφότητες.

Ἀνεγράψαμεν ἤδη τὸ ὄνομα τῆς Φιλοπτώχου εἰς τὰ Τζῦλα Ἀδελφότητος· σήμερον ἀναγράφομεν τὸ ὄνομα τῆς Φιλοπτώχου τῶν φαναριωτῶν.

Μετ' ἐπαίνων ἀναστηλοῦμεν ἐπίσης τὸ τῆς ἐν Πισᾷ Μαχαλῆ τοῦ Βεσίκ-τὰς Ἀδελφότητος ἁγίου Χαράλάμπους προσενεγκούσης ὑπὲρ τῶν θυμάτων 500 γρόσια. Τὰ σωματεῖα, ἅτινα φέρουσι τὸ γλυκὺ τῆς Ἀδελφότητος ὄνομα, πρέπει νὰ μὴ διαψεύσωσι τὴν φιλάδελφον ἐπαγγελίαν. Καὶ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ ὑπὲρ τῶν προσφύγων πᾶσαι αἱ παρ' ἡμῖν Ἀδελφότητες ἔχουσι καθήκον νὰ συνεισφέρωσιν. Ἀπεκδεχόμεθα συνδρομὰς ἀπὸ πᾶσιν τῶν Ἀδελφοτήτων, ὧν ἡ μήτηρ Ἐκκλησία τοὺς κανονισμοὺς ἐπικυρώσασα

ἐστερέωσε τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν ἀπρόσκοπτον αὐτῶν λειτουργίαν. Αἱ φιλόπτωχοι πρέπει νὰ χορηγήσωσιν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν. Αἱ φιλεκπαιδευτικαὶ πρέπει νὰ ὑποστηρίξωσιν, ἐνδύουσαι τὰ ἐν τοῖς ἐνταῦθα σχολείοις σπουδάζοντα τέκνα τῶν προσφύγων καὶ προμηθεύουσαι τὰ βιβλία αὐτῶν.

ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΗΤΙΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἐξ ἀφορμῆς τῶν γενομένων ἐν τῇ γαλλικῇ Βουλῇ συζητήσεων περὶ τῆς ἐλαττωματικῆς λειτουργίας τῶν ἐν Ἀνατολῇ γαλλικῶν σχολῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν παρὰ τῶν καθολικῶν μοναχικῶν ταγμάτων διευθυνομένων, ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις εἶχεν ἀναθέσει εἰς τὸν κ. Marcel Charlot, γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως καὶ διευθυντὴν τοῦ γραφείου τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅπως, ἐπισκεφθεὶς αὐτοπροσώπως καὶ ἐπιστήμως ἀπάσας τὰς σχολὰς ταύτας, ὑποβάλῃ τῇ Κυβερνήσει τὸ πόρισμα τῆς ἐπιθεωρήσεώς του. Τὴν ἐκθεσιν ταύτην ἐδημοσίευσεν ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις ἐν τῇ «Ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι» τῆς 26 ὁκτωβρίου ε. ε. ἐκ ταύτης δὲ παραθέτομεν ὧδε τὰς οὐσιωδεστέρας περικοπὰς, ὡς οὐχὶ ἀμοίρους ἐνδιαφέροντος διὰ τὸ καθ' ἡμᾶς ὁμογενὲς δημόσιον.

«Κύριε Ὑπουργέ

«Μὲ ἐτιμήσατε ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Ὑπουργῶν τῆς Παιδείας καὶ τοῦ Ἐμπορίου διὰ τῆς ἐντολῆς ὅπως μεταβάς μελετήσω ἐπιτοπίως τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας λειτουργοῦσιν αἱ ἀνά τὴν Ἀνατολὴν γαλλικαὶ σχολαί . . .

«Κατὰ τὴν περιοδείαν μου ταύτην ἐπεσκέφθην κατὰ σειρὰν τὰς σχολὰς Ἀλεξανδρείας, Κάιρου, Φαγιούμ, Πόρτ-Σάιτ, Ἰόππης, Ἱερουσαλὴμ, Κάιρας, Πτολεμαίδος, Βηρυττοῦ, Δαμασκοῦ, Σμύρνης, Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀδριανουπόλεως, ἥτοι ἐκατὸν δέκα ἐξ ἐν συνόλῳ σχολάς . . .

«Ἀρχομὲν ἀπὸ τῶν σχολῶν τῶν ἀνηκουσῶν εἰς μοναχικὰ τάγματα ἀμφοτέρων τῶν φύλων, καθόσον αὗται ἀπαρτίζουσι τὴν μεγάλην πλειονότητα . . .

«Μέθοδος καὶ πνεῦμα τῆς διδασκαλίας. Ἀντὶ νὰ ᾖ εὐστροφος, ζωηρὰ καὶ ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸ περιβάλλον, ἡ διδασκαλία ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν μοναχικῶν ταγμάτων, παραμένει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προσηλωμένη εἰς ἀπηρχαιωμένας μεθόδους, ἀπρτεινόμενη πολὺ περισσότερον εἰς τὴν μηχανικὴν ἀπομνημόνευσιν, παρὰ εἰς τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν κρίσιν. Ἡ

γραμματική διδάσκεται ὅλως θεωρητικῶς. Ἡ ἱστορία περιορίζεται σχεδὸν εἰς ἀπλὴν χρονολογίαν. . . Ὡς πρὸς τὴν γεωγραφίαν, ἤκουσα 7—8 ἐτῶν παιδιὰ, μόνις ψελλίζοντα τὴν γαλλικὴν, νὰ ἀπαγγέλλωσι τὸν κατὰλογον τῶν Πρωτευουσῶν τῆς Εὐρώπης, χωρὶς νὰ γνωρίζωσι τί εἶναι ἡ Εὐρώπη καὶ τί σημαίνει ἡ λέξις πρωτεύουσα.

«Ὡς πρὸς τὴν φιλολογίαν, ἐν τοῖς μεγάλαις λυκείοις τῶν Ἰησουϊτῶν, τῶν Λαζαριστῶν καὶ τῶν Frères, ἀντὶ τῶν συγγραφέων, δίδονται τοῖς μαθηταῖς περιλήψεις καὶ κρίσεις τὰς ὁποίας ἀποστηθίζουσι. Οὐδεμία πρωτοβουλία, οὐδεμία ἀτομικὴ κρίσις. Γνωμαὶ ἔτοιμοι καὶ μηχανικὴ ἀποστήθις. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἡ δογματικὴ μέθοδος τῆς κατηχήσεως, ὁ αὐτὸς σεβασμὸς ὁ πρὸς τὴν ἀγίαν Γραφήν, ἐπεκτεινόμενος ἐπὶ τῆς φιλολογικῆς διδασκαλίας, ἡ «ἀλήθεια» ἐπιβαλλομένη ἔξωθεν εἰς τὴν διάνοιαν.

«Εἰς πολλὰ λυκεία Ἰησουϊτῶν, παρέστην εἰς τὴν περιεργαστήν σκηνὴν τὴν κλουμένην «συζήτησιν». Δύο μαθηταί, κληθέντες παρὰ τοῦ διδάσκοντος, παρέρχονται ἐν τῷ μέσῳ. Ὁ εἷς, κρατῶν τεμάχιον χάρτου ὅπερ ἐξήγαγεν ἐκ κανίστρου, ἀναγινώσκει προκλητικῶς τὸ πρῶτον ζήτημα. Ὁ ἕτερος ἀπαντᾷ ἐν θριάμβῳ. Νέαι ἐρωταποκρίσεις, μετὰ τῆς αὐτῆς θεατρικῆς μεθόδου. Καὶ ὅμως πάντα ταῦτα, ἐκφράσεις, κινήσεις καὶ ρητορικὸν πῦρ, εἰσὶ συνδεδυασμένα ἐκ τῶν προτέρων. Δὲν πρόκειται περὶ δύο διανοιῶν ἀντιφερομένων, ἀλλὰ περὶ δύο μνημονικῶν ἀλληλαπαντῶντων. Εἰς ἀπάσας τὰς σχολὰς ταύτας, ὁ διδάσκων ἀποτείνεται πρὸς ἓνα μόνον μαθητὴν οὐδέποτε ἢ λοιπὴ τάξις συμμετέχει εἰς τὰς ἐρωτήσεις, πρὸς διευκρίνισιν σημείου τινὸς ἢ διαλεύκανσιν μιᾶς ἀληθείας. Ὅσάκις ἀπηύθυνον ἐρώτησιν πρὸς μαθητὴν τινὰ κατὰ μέθοδον οὐχὶ συνήθη πρὸς αὐτόν, ὁ διδάσκων ἐπενέβαινεν ἵνα τὴν διατυπώσῃ κατὰ τὸν καθιερωμένον τύπον. Πολλὰκις μάλιστα προέτρεχε τοῦ παιδὸς ποσάκις δὲ αἱ ἐρωτήσεις μου δὲν ἐξέπληξαν διδάσκοντάς τε καὶ διδασκόμενους! «Δὲν τὸ ἐδιδάχθησαν αὐτό, δὲν τὸ γνωρίζουν» ἔσπευδε νὰ ἀπαντήσῃ ὁ διδάσκων, ἐνῶ ἐγὼ, διὰ καταλλήλων ἐρωτήσεων διεγειρουτῶν τὴν ἀντίληψίν των, ἀπεδείκνυν ὅτι, καίπερ μὴ διδασθέντα τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, τὸ ἐγίνωσκον ἐν τούτοις . . .

«Ἀλλὰ ἔξήταζον τὰ παιδιὰ περὶ τοῦ φωτισμοῦ τοῦ ἐν χρήσει ἐν τοῖς οἴκοις των, ἡ διδασκουσα καλογραία ἐπενέβαινεν ἵνα εἴπῃ: κύριε, ὅ,τι ἐρωτᾷτε δὲν εὐρίσκεται ἐν τῷ κειμένῳ. Ἐν ἑτέρᾳ σχολῇ . . . παρεκάλεσα τὴν διδάσκουσαν καλογραίαν νὰ ἐρμηνεύσῃ σελίδα τινὰ, ἀκατάληπτον τοῖς παιδίοις. «δὲν ἐρμηνεύω, κύριε. τὰ κείμενα ἀπῆντησεν αὐτὴ, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ πολὺν χρόνον».

«Ἡ διδασκαλία καὶ αὐτῆς τῆς ἀναγνώσεως ἔμεινε νεκρὸς τύπος. Εἰς μέγαν ἀριθμὸν σχολῶν, ἐκάστη μαθήτρια ἀναγινώσκει μίαν γραμμὴν, μεθ' ὃ τὸ κρόταλον τῆς καλογραίας ἤχῃ καὶ ἡ ἀκόλουθος μαθήτρια συνεχίζει, οὕτως ὥστε μίαν μαθήτρια οὐδέποτε συμπληροῖ τὴν φράσιν, πολλάκις δὲ καὶ διακόπτεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς λέξεως, μὴ ἐννοοῦσα οὕτω τί ἀνέγνωσε.

«Ὡς πρὸς τὴν σωματικὴν ἀγωγὴν, τὴν εὖρον καλῶς ἔχουσιν, πλὴν τοῦ περὶ ὑγιεινῆς καὶ καθαριότητος κεφαλαίου, ὅπερ δὲν ἐπεκτείνεται, ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν μοναχικῶν ταγμάτων, μέχρι τῆς χρήσεως πλύσεων καὶ λουτρῶν. Ἐν τοῖς οἰκοτροφείοις τῶν σχολῶν τούτων, ἡ αἴθουσα τοῦ λουτροῦ εὐρηται ἐν ἀχρηστίᾳ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ ἐλλείπει. Προϋστάμενός τις πρὸς ὃν ἐξέφραζον τὴν ἐπὶ τούτῳ ἐκπληξίν μου, μοὶ ἀπῆντησεν ὅτι ὠδηγοῦντο εἰς τὸ δημόσιον λουτρὸν οἱ μαθηταὶ ἐκεῖνοι, εἰς οὓς ἐπέβαλλε τοῦτο ὁ ἱατρός· δὲν κατάρθωσα δὲ νὰ τὸν πείσω ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ λουτροῦ ἔδει ν' ἀποτελῇ τὸν γενικὸν κανόνα, ὁ δὲ ἱατρός νὰ ἐπεμβῇ μόνον ὅτε ἔδει νὰ ἀπαγορευθῇ τοῦτο εἰς τινὰ μαθητὴν. Ἡ παραγνώρισις αὐτῆς τῶν πρὸς τὸ σῶμα ὑποχρεώσεων τούτων, ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν μοναχικῶν ταγμάτων, προέρχεται δυστυχῶς ἐξ αἰτίων δυσθεραπεύτων. . . .

«Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἠθικῆς διαπλάσεως, ἥτις παρέχεται μόνον ὑπὸ τὸν τύπον θρησκευτικῆς διδασκαλίας, αὕτη περιορίζεται εἰς ξηρὰς καὶ νεκρὰς ἐρωταποκρίσεις: π. χ. τί ἐστὶ δεισιδαιμονία; τί μαγεία; τί σιωπηλὴ ἐπίκλησις; τί ἐκπερασμένη τοιαύτη; κτλ: καὶ σημειῶ ὅτι ὑπάρχουσι ἔξῃς τινὲς καταντῶσαι εἰς κατὰπνιξιν, ἢ τουλάχιστον, εἰς διαφθοράν τῶν αἰσθημάτων τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τῆς εὐθύτητος τοῦ παιδός. Δὲν ἐπιμένω ὅσον ἀφορᾷ τὰς σωματικὰς ποιότητας ἐφ' ὧν ἔχω δύο μόνον παραδείγματα, ὧν τὸ ἓν κατέληξεν εἰς ποινικὴν ἀγωγὴν· ἀλλ' ἐξαναγκάζομαι νὰ διαπιστώσω ὅτι ὁ ὀπισθολογισμὸς, ἡ κρυψίνοια καὶ τὸ ψεῦδος, ἀντὶ νὰ στιγματίζωνται δεόντως, ἀπαντῶσι συχνότατα ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους σχέσεσι τῶν μαθητῶν καὶ τῶν διδασκάλων, καὶ δικαιοῦται νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἔχουσιν ἐγκλιματισθῇ ὀριστικῶς ἐν τῇ σχολῇ· π. χ. πατήρ, διαμικτυρόμενος τὸ δόγμα, παραπονεῖται εἰς τὸν διευθυντὴν ἐνὸς λυκείου Ἰησουϊτῶν, ὅτι ἐξαναγκάζουσι τὸν υἱὸν του νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὰς καθολικὰς τελετάς, ἐνῶ, ὡν ἀλλόδοξος, εἶπε, δὲν δύναται νὰ ἀπαγγεῖλῃ τὰς προσευχὰς σας ἀπὸ καρδίας: «δὲν πειράζει, ἀπαντᾷ ὁ κληρικὸς διευθυντής· ἄς παρίσταται καὶ, προσευχόμενος διὰ τῶν χειλέων, καὶ ἄς ἔχῃ τὸν

νοῦν του προσηλωμένον ἄλλοχού». Ἐν τῇ αὐτῇ σχολῇ, μαθητὴς τις ἠλοῖ ὅτι ὁ πατήρ του ἀπηγόρευ-
σεν αὐτῷ νὰ μετᾷσχη παιγνίου τινός· «ὁ πατήρ σου
δὲν εὐρίσκεται ἐδῶ, ἀπαντᾷ ὁ διδάσκαλός του· δὲν
θὰ τὸ μάθῃ ποτέ». Ἄλλος μαθητὴς ἀποπέμπεται
ἐξ Ἰησουϊτικοῦ λυκείου, ἕνεκα σφάλματος γνωσθέν-
τος ἐξ ἐπιστολῆς του, ἣν ὑπεξήρесе καὶ προέδωκε
συμμαθητῆς του καὶ τὸ ὅποιον σφάλμα του εἰλικρινῶς
ὡμολόγησεν, ἐρωτηθεὶς. Ὁ κληρικός διευθυντής, ἐκλι-
παρούμενος παρὰ πολλῶν προσώπων νὰ συγχωρήσῃ τὸν
ἔνοχον, θέτει ὡς ὅρον ὅπως οὗτος ἀρνηθῇ ὅτι αὐτὸς
εἶναι ὁ γράψας τὴν ἐπιστολήν, Ἄλλ' ὁ νέος ἠρνήθη νὰ
ἐξαγοράσῃ τὸ σφάλμα του διὰ ψεύδους, καὶ οὕτως
ἐδέησε νὰ ἐγκαταλείπῃ τὴν σχολήν.

«Ἵπερβολικὴ ἐπέκτασις τῆς διδασκαλίας τῆς ἱστο-
ρίας τῆς ἀρχαιότητος καὶ τοῦ Μεσαίωνος· διδασκαλία
ἐξ ὅλων τῶν φιλοσοφικῶν μαθημάτων μόνος τῆς λογι-
κῆς, καὶ ἐκ ταύτης μόνου τοῦ περὶ ἐξαγωγικοῦ συλ-
λογισμοῦ κεφαλαίου· ὑπερβολικοὶ πλατεϊασμοὶ ἐν τῇ
διδασκαλίᾳ τῆς ρητορικῆς, ἐξ ὧν προκύπτει ὥστε τε-
λειόφρονοι, υἱοὶ ἐμπόρων, ὧν οἱ γονεῖς ζητοῦσι πρα-
κτικὴν πείδυσιν, νὰ ἀσχολῶνται μῆνας ὁλοκλήρους
ἐπὶ τῆς βιογραφίας τοῦ Remy Belleau, τοῦ Baif
καὶ τοῦ Jodelle καὶ ἐπὶ τῆς ἀναλύσεως τῶν ἔργων
τῶν, χωρὶς νὰ ἔχωσι διδασχῇ ἓνα καὶ μόνον στίχον
αὐτῶν· ἰδοὺ ἡ ἀπρηχαιωμένη καὶ ματαιόφρων μέθοδος,
ἣτις, ὡς ἡ ἐφαρμοζομένη ἀπὸ σχολῆς εἰς σχολὴν καὶ
ἀπὸ Λυκείου εἰς Λύκειον, παρέχει τὸ δικαίωμα νὰ ὑπο-
θέσωμεν ὅτι τοιαύτη ὁλοσχερὴς παραγνώρισις τῆς ἐξε-
λιξέως ἦν ὑπέστη ἡ παιδαγωγικὴ ἐπιστήμη, γίνεται
ἐκ προμελέτης. Τοῦτο δέ, παρὰ τοῖς Ἰησουϊταῖς ἰδίᾳ,
προσεπικυροῦται καὶ ἐκ τῆς ἐπιμονῆς σχολῶν τινῶν
αὐτῶν ὅπως μὴ ὑπαχθῶσιν εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ κράτους.
Ἐν τῷ Λυκείῳ αὐτῶν τῆς Βηρυττοῦ, ὅπερ λαμβάνει ἐπι-
χορήγησιν ἐκ τοῦ Ἰπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, δὲν
μοὶ ἐπετράπη νὰ προχωρήσω πέραν τῆς αἰθούσης τῆς
ὑποδοχῆς· εἰς δὲ τὴν ἐπίμονον ἀπαίτησίν μου ὅπως
ἐπισκεφθῶ τὰς παρχδοσεις, ὁ διευθυντής μοὶ ἀπήντη-
σεν ὅτι ὁ κανονισμὸς τοῦ τάγματος του δὲν τῷ ἐπέ-
τρεπε νὰ δεχθῇ τὸν ἀπεσταλμένον τῆς γαλλικῆς Κυ-
βερνήσεως. «Συγγνώμην, ἀπήντησα, μὴ συγκαταθῆις·
δὲν σὰς ἐπιτρέπεται νὰ δεχθῇτε τὸν ἀντιπρόσωπον ἢ
τὸ χρῆμα;» (l' agent ou l' argent?)

Τάσεις. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ λεπτότε-
ρον σημεῖον τοῦ προβλήματος τῶν ἐν Ἀνατολῇ scho-
λῶν τῶν μοναχικῶν ταγμάτων. Τινὰ τούτων ὁμολο-
γοῦσι ρητῶς ὅτι σκοπὸς αὐτῶν εἶναι ὁ εἰς τὸν παπι-
σμὸν προσηλυτισμὸς τῶν χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς.

Ἐνδιέφερε λοιπὸν εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Ἰπουργοῦ
τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ ἐξακριβώσῃ, ἂν καὶ αἱ σχολαὶ ἐρη-
σιμοποιοῦντο πρὸς τοιοῦτον προσηλυτιστικὸν σκοπὸν,
καὶ ἐπομένως, ἂν ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις ὑπεδοῇται
χρηματικῶς τοιαύτας ἐπιχειρήσεις. Ἐξήτασα τὰ scho-
λικά κείμενα, τὰς δημοσιεύσεις τῶν σχολῶν, ἐπηρώτη-
σα μὴ καθολικοὺς, καθὼς καὶ γονεῖς οὔτινες μοὶ ὑπε-
δείχθησαν ὡς ἀποσύραντες τὰ τέκνα των ἀπὸ τῶν
σχολῶν τῶν μοναχικῶν ταγμάτων, καὶ κατέληξα, κατό-
πιν ἐπισταμένης ἐρεῦνης, εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ προ-
σηλυτισμὸς οὗτος διενεργεῖται πρωτίστως διὰ τῆς
γενικῆς ὀργανώσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος
τῶν σχολῶν τούτων καὶ τῶν διεπόντων αὐτὰς κανονι-
σμῶν, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον δι' ἀτομικῆς προπα-
γάνδας. Ἐν τούτοις, παρὰ τισὶ μοναχικοῖς τάγμασι,
π. χ. τῶν Ἰησουϊτῶν (παρატρέχω τοὺς Assomption-
nistes, ἐγκλιματίσαντας καὶ ἐν Ἀνατολῇ τὴν πολιτι-
κὴν των καὶ τὰς φιλέριδας ἐξείς των), ἡ πρὸς προση-
λυτισμὸν μακία των ὑπερνικᾶ πᾶν μέτρον συνέσεως.
Διευθυντὴς λαϊκῆς σχολῆς ἀνέγνω ἐπιστολὴν διδασκά-
λου Ἰησουίτου πρὸς τὸν υἱὸν πλουσίου μὴ χριστιανοῦ
προσώπου, ἐνθα ὑπῆρχον τὰ ἀκόλουθα· «ἡ οἰκογένεια
καὶ ἡ σύζυγός σου, ἂν νυμφευθῇς, θὰ ἀντιστῶσιν εἰς τὰ
σχέδιά μας· ἀλλ' ἂν ἔχητε, καθὰ ἐλπίζω, σταθεράν
ἀπόφασιν νὰ γίνητε καθολικός, ὀφείλετε νὰ περιφρο-
νήσητε τὰς ἀντιστάσεις ταύτας». Κυρία τις προσάγει
εἰς τὸν αὐτὸν διευθυντὴν τὰ δύο τέκνα τῆς· «δὲν θέλω
πλέον κληρικὰς σχολὰς, τῷ λέγει· πιστεύετε ὅτι ζη-
τοῦν νὰ μὲ προσηλυτίσουν τὸν πρεσβύτερον, καὶ ὅτι
κληρικός διδάσκαλος τῷ ἔγραψεν ἐσχάτως· κούπτε
τὰς ἐπιστολάς μου ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν σου;».

«Ἀναντιρρήτως, ἐν τοῖς γεγονόσι τούτοις, διαβλέπει
τις ζωηρῶς τὰς προσηλυτιστικὰς ὑπερβολὰς. Δὲν λέγω
βεβάζως ὅτι ἐξ αὐτῶν δικαιοῦται τις νὰ συμπεράνῃ
περὶ σταθερᾶς καὶ ἀπὸ κοινοῦ προσυμπεφωνημένης ἐ-
νεργείας ἣτις θὰ ἰσοδυναμῇ πρὸς ὀργάνωσιν συστήμα-
τος καταχρήσεως ἐμπιστοσύνης.

«Ἀλλὰ, ἡ διδασκαλία τῆς ἱστορίας ὑπὸ πρίσμα ἀ-
ποκλειστικῶς καθολικόφρον· ἡ ἔξαρσις ὡς ἔργου ἐξόχου
τῆς ἀνκλήσεως τοῦ διατάγματος τῆς Nantes (δι'
οὗ ἀφηρέθη ἀπὸ τῶν Γάλλων προτεσταντῶν ἡ θρησκευ-
τικὴ ἐλευθερία των Σ. Σ. Ε. Α.)· ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ
Voltaire καὶ τοῦ Rousseau ὡς διχδόντων τὰς ὁλε-
θριωτάτας θρησκευτικὰς καὶ κοινωνικὰς ιδέας· ἡ ἐκ-
λογή, ὡς παραδειγμάτων τῶν γραμματικῶν κανόνων,
φράσεων εἰλημμένων ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας· ἡ
ἀφιέρωσις ὑπερμέτρου χρόνου εἰς θρησκευτικὰς τελετὰς
καὶ ὁ ἐξαναγκασμὸς ὅπως παρίστανται εἰς ταύτας ὁ

παντες οἱ μαθηταί· ἡ ἐπιβολὴ εἰς πάντας τούτους συνεισφορὰς ἐκουσίας, δῆθεν, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς καθολικῆς προπαγάνδης· ἡ ἰδρυσις σχολῆς ἀποκλειστικῶς προωρισμένης πρὸς προσηλυτισμὸν τῶν Ἑσραηλιτῶν παίδων· ταῦτα πάντα, μετ' ἀπειρίας ἄλλων παρομοίας φύσεως, ἀποτελοῦσιν ἐν σύνολον ἀποκλύπτον σαφέστατα τὴν ὑπαρξίν προσηλυτιστικοῦ συστήματος. Ἐντεῦθεν δὲ ἐξηγεῖται διατί, παρὰ τὴν εὐνοίαν, ἧς ἀπολαμβάνουσιν αἱ σχολαὶ τῶν μοναχικῶν ταγμάτων παρὰ τισι τῶν καθολικῶν, εἰς πάντας τοὺς ἄλλους κύκλους, γενικῶς καὶ εἰς μέγαν βαθμὸν, ὁσημέραι ἐπιτείνεται τὸ αἰσθηματὴς πρὸς αὐτάς, δυσπιστίας, οὕτως ὥστε, καθ' ἃ διεπιστώσατε τοῦτο, κ. Ὑπουργέ, ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Γερουσίας, τὰς σχολὰς ταύτας ὑποπετεύουσιν ἐπὶ διενεργήσῃ προσηλυτισμοῦ καὶ ἐκεῖ ἐνθα ἀπέχουσιν αὐταὶ τούτου.

«Οὐτε ἀληθεύει τὸ ρηθὲν πολλάκις, ὅτι αἱ σχολαὶ αὗται ἐφελκύουσιν ὁλόκληρον τὴν μαθητιῶσαν νεότητα τοῦ τόπου, ἢ καὶ τὴν καθολικὴν τοιαύτην. . . .

«Ἐπιβάλλεται λοιπὸν νὰ χορηγηθῶσιν εἰς τὴν ἐν Ἀνατολῇ γαλλικὴν διδασκαλίαν τὰ νέα ὄργανα ὧν χρῆζει, ὄργανα κατὰλληλα διὰ τὸν τόπον, προσφυᾶ διὰ τὴν σύγχρονον κοινωνικὴν ζωὴν, δυνάμενα ν' ἀντιμετωπίσωσιν ἐπιτυχῶς τοὺς ἀνταγωνιστάς. . . .

«Αἱ σχολαὶ τῶν καθολικῶν μοναχικῶν ταγμάτων δὲν δύνανται πλέον σήμερον νὰ ἐκπληρώσωσιν ἐπιτυχῶς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν εὐθαρσῶς, ὅτι, εἰς τὴν νέαν κατάστασιν, δεόν νὰ ἀνταποκριθῇ νέα μέθοδος ἐνεργείας».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Κανονικαὶ ψῆφοι. — Τῇ τρίτῃ, 31 λήξαντος, ἡ ἱερὰ Σύνοδος σκεψαμένη περὶ διορισμοῦ προϊσταμένου τῆς ἱερᾶς μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτιὲ διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Θεοδώρουπόλεως, ἐκ τῶν τριῶν τεθέντων ὑποψηφίων ἀρχιμανδριτῶν Μελετίου Λουκάκη, Γερμανοῦ Πολίτου καὶ Λεοντίου Λιβερίου, προέκρινε τὸν τελευταῖον, τελειόφοιτον τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ὃς ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς πέμπτῃς εὐχαριστίας ἐποιήσατο καὶ ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ τὴν ἐπὶ τῷ μεγάλῳ μνύματι κεκανονισμένην εὐχαρίστησιν.

Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον. — Ἀπεστάλη προχθὲς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τὸ νενομισμένον ὑπουργ-

γικὸν ἔγγραφον, τὸ κυροῦν τὴν ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου γενομένην κοινῶς ἐκλογὴν τοῦ νέου συμβούλου ἐξοχ. Ἀλεξ. Παντζίρη βέη.

Φιλόμουνοι δωρεαί. — Ἐξ ἐπιστολῆς πρὸς ἡμᾶς ἐμάθομεν εὐφροσύνως δωρεὰς ἀξίας ἐπαίνου γενομένας εἰς ἑλληνικὰ σχολεῖα τῆς τε πόλεως Μερσίνης καὶ τῆς ἐπαρχίας Καισαρείας, ὧν εὐχόμεθα πολλοὶ μνηστὰ νὰ εὐρεθῶσιν. Ὁ ἐν Μερσίνῃ πρόκριτος Ἕλληνας κ. Χαραλάμπης Σάτηρ ἐδῆλωσεν ἐγγράφως τῷ πανοσιολ. προϊσταμένῳ τῆς ἑλληνικῆς αὐτόθι κοινότητος ἀρχιμανδρίτη κ. Μελετίῳ Χρηστίδῃ ὅτι, πρὸς αἰωνίαν μνήμην τῶν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει τέκνων αὐτοῦ Ἀνδρονίκης καὶ Ἰορδάνου, ποιεῖται τὰς ἐπομένας δωρεὰς· 1) εἰς τὸ ἀρρεναγωγεῖον τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος Μερσίνης μιᾶς οἰκίας, ἀξίαν ἐχούσης 500 λιρῶν τουρκικῶν· 2) εἰς τὸ σχολεῖον τῆς ἡμῶρον ἀπεχούσης ἀπὸ Μερσίνης συνοικίας Ἀγίου Νικολάου μιᾶς οἰκίας, ἀξίας 200 λιρῶν· 3) εἰς τὰ σχολεῖα τῆς κώμης Ἀνδρονικίου (Καισαρείας), πατρίδος τοῦ δωρητοῦ, τρίτης οἰκίας ἀξίαν ἐχούσης 200 λιρ. καὶ 4) τετάρτης οἰκίας, 200 λιρ. ἀξίας εἰς τὸ κεντρικὸν παρεναγωγεῖον Καισαρείας. Αἱ κοιναὶ εὐφημίαι καὶ αἱ μνητρικαὶ τῆς Ἐκκλησίας εὐχαὶ ἐπιστέφουσιν τοὺς ἐργάτας τοιούτων κοινωφελῶν πράξεων.

Χοροστάσια. — Τῇ προτελευταίᾳ τοῦ παρελθόντος ὁκτωβρίου κυριακῇ ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐν μέσῳ συρροῆς ἐκκλησιασμάτος πολυπληθοῦς, ἐν τῷ κατὰ τὸ Κοντοσκάλιον ἱερῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου τῆς Ἑλπίδος — τῇ δὲ 26 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐν τῷ πανηγυρίζοντι ἐν Ξυλοπόρτῃ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου Κανάβη — τῇ 29 ἐν τῷ ἐν Ὁρτάκιον τοῦ Βοσπόρου ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Φωκῆ.

Μητρόπολις Θεσσαλονίκης. — Πρεπιδημοῦσιν ἐν Θεσσαλονίκῃ, κατὰ τὴν «Ἀλήθειαν» τῆς πόλεως ταύτης, οἱ θεοφιλ. ἐπίσκοποι Κίτρος κ. Περθένης καὶ Πολυχνῆς κ. Παρθένιος.

Μητρόπολις Βερροίας. — Πρεπεδήμει, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα, εἰς Θεσσαλονίκην, ἐνεκεν ἐπαρχικῶν ὑποθέσεων, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Βερροίας καὶ Νικοῦσης κ. Ἀπόστολος.

Μητρόπολις Μελενίκου. — Ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ ὁ παν. μητροπολίτης Μελενίκου κ. Αἰμιλιανός.

Μητρόπολις Γάνου καὶ Χώρας.—Τῇ 21 τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντῖνος, προπεμφθεὶς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὑπὸ τοῦ ἱερολογ. τριτεύοντος κ. Χρυσοστόμου. Ἀφίκετο δ' ἐκεῖ τὴν ἐπιούσαν.

Μητρόπολις Ἡλιουπόλεως.—Διέμενε κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ἐν Σμύρνῃ, ἐπιστρέψας ἐκ τῆς ἀνὰ τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ περιοδείας, ὁ παν. μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως καὶ Θουατείρων κ. Ταράσιος.

Μ. τοῦ Γένους Σχολῆ.—Εἰς τὴν ἐφορίαν τῆς πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς προσετέθησαν οἱ ἀξιότιμοι κκ. Ἀλ. Σινιόσογλου, Ἀλ. Μελαχροινός, ἱατρός, Βασ. Ἀριστόβουλος καὶ Στ. Εὐγενίδης, ἀποσυνθέντων τῶν ἀξιοτίμων κ. Γεω. Σιώτου, ἱατροῦ, καὶ Κ. Κέπετζη, ὃν ἔληξεν ἡ περίοδος.

Ὀνοματικαὶ ἐορταί.—Τῇ προπαραελθούσῃ πέμπτῃ, 26 ὁκτωβρίου, ἡ Α. Θ. Π. τηλεγραφικῶς μὲν ἠύξατο τῷ ἐριτίμῳ κ. Δημοσθένει Εὐγενίδῃ, τῷ ἐν Θισσαλονίᾳ ἱατρῷ κ. Ζήνῃ καὶ τῷ ἐν Τεργέστῃ προξένῳ τῆς Ἑλλάδος κ. Κυπρίτῃ, διὰ δὲ τοῦ ἱερολογ. δευτερεύοντος τοῖς ἀξιοτίμοις κκ. Δ. Βαζεβάνογλου, Δ. Σωφρονιάδῃ, Δ. Εὐθυβοῦλῃ καὶ Δ. Εὐελπίδῃ, ἱατροῖς, Δ. Κωνσταντινίδῃ καὶ Δ. Νικολαΐδῃ διευθυντῇ καὶ ἰδιοκτήτῃ τῆς συναδελφου «Κωνσταντινουπόλεως» πᾶσιν ἄγρουσι τὴν ὀνοματικὴν αὐτῶν ἐορτήν. Σήμερον δὲ, 4 τοῦ νοεμβρίου συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ τὴν ὁμοίαν ἐορτήν ἄγοντι παν. μητροπολίτῃ Ἰμβροῦ κ. Ἰωαννικίῳ.

Σωματεῖα.—Κατὰ τὴν γενομένην τῇ κυριακῇ συνεδρίαν τῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις προσωρινῶς συνεδριάζουσας Μεσαιωνολογικῆς Ἑταιρίας, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Μαρωνείας, ἀπεφασίσθη νὰ ἐκτυπωθῶσι τὰ ἐν τοῖς ἀρχείοις αὐτῆς ἀποκείμενα σημειώματα περὶ μητροπολιτῶν τινῶν Ἀγχιόλου καὶ Φιλιπποπόλεως, ἐπισταλέντα τῇ Ἑταιρίᾳ πρὸ ἐτῶν ὑπὸ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Σμύρνης κ. Βασιλείου καὶ τοῦ θεοφίλ. ἐπισκόπου Παμφίλου κ. Μελισσηνοῦ. Ἐπίσης σπουδαίας ἑλληνικᾶς ἐπιγραφᾶς ἐκ Σηλυβρίας καὶ Μετρῶν ἀνεκοίνωσεν ὁ ἐλλογ. διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας κ. Σωτήριος Σταμούλης.

Ἅγιον Ὅρος.—Ἀπεβίωσε τῇ 26 λήξαντος ἐν τῷ ἔθνικῳ νοσοκομείῳ, ἐνθα ἐνοσηλεύετο, ὁ ἐκ τῶν προεχόντων πατέρων τῆς ἱερᾶς τοῦ Βατοπεδίου μονῆς γέρον Διονύσιος. Ἐξ Ὁσμύλιας τῆς Χελκιδικῆς κατὰ γόμενος, ἐσπούδασεν ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολ. σχολῇ, λαβὼν τὸ πτυχίον τῷ 1879, ὑπηρέτησε δὲ τοῖς συμφέρουσι τῆς μονῆς ὡς οἰκονόμος μετοχίων, ὡς ἀντιπρόσωπος ἐν Καρεαῖς καὶ ἐπίτροπος ἐν τῇ μονῇ. Ἡ κη-

δεῖα ἐγένετο τὴν ἐπιούσαν παρασκευὴν, ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.

Ἐκκλησίαι Ἱεροσολύμων

Ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ ἐορτῇ τοῦ μακχωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανοῦ, τῇ πρώτῃ τοῦ ἀρξαμένου μηνός, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης τηλεγραφικῶς διεβίβασε τὰς ἀδελφικὰς αὐτοῦ προσήσεις τῷ πρωθιεράρχῃ τῆς Ἀγίας Σιών, διὰ δὲ τοῦ πανοσιολογ. Μ. πρωτοσυγκέλλου συνεχάρη τῷ παρ' ἡμῖν ἐπιτρόπῳ τοῦ Παναγίου Τάφου πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Γλυκερίῳ, ὃν ἐπεσκεψάντο ἱκανοὶ τῶν φίλων καὶ οἱ σεβόμενοι τὸ πρόσωπον τοῦ μακχωτάτου πατριάρχου τῆς Ἀγίας πόλεως. Ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἐν Φαναρίῳ ἀγιοταφίτικῳ μετοχίου τὴν θείαν ἱερουργίαν ἐτέλεσαν οἱ σεβασμ. μητροπολιτικὶ Νικομηδείας, Μηθύμνης καὶ Γρεβενῶν.

Ἐκφράσαντες λύπην ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ διὰ τὴν ἄκριτον καινοσπουδίαν καὶ ἀνευλάβειαν ἀθηναϊκῶν τινῶν δημοσιογραφικῶν ὀργάνων, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἐπεκτείνωμεν τὸ αὐτὸ αἶσθημα καὶ εἰς τὴν ἔστιν ὅτε ὑπέρμετρον σπουδὴν τοῦ παρ' ἡμῖν ὁμογενοῦς τύπου πρὸς δημοσίευσιν εἰδήσεων, ἀναφορικῶς πρὸς τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἔθνικὰ ἡμῶν πράγματα, ἢ πρὸς τὴν διοίκησιν καὶ ὕλικήν διαχείρισιν ἑθνικῶν Ἰδρυμάτων, μὴ συνάδουσῶν ἐν πᾶσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν πραγματικότητα, σπουδὴν προερχομένην οὐχὶ βεβαίως ἐκ κακοβούλου προθέσεως, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀσημέραι ἐπιτεινομένου πρὸς καινοθηρίαν συναγωνισμοῦ, ὡς ἐκ τοῦ ὁποῦ δὲν ὑπολείπεται ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος πρὸς βάσανον τῶν οὐχὶ πάντοτε ἐκ διαυγῶν πηγῶν ἀντλούμενων πληροφοριῶν.

Καὶ ἂν μὲν ἡ ἐκ τῆς τοιαύτης σπουδῆς προκύπτουσα βλάβη ἀφεώρα μόνον εἰς τὰ δρῶντα πρόσωπα, θὰ παρησχόμεθα, ἴσως, τὸ πρᾶγμα ἐν σιγῇ. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ πρωτίστως εἰς τὰ καίρια τιτρωσκόμενα καὶ ζημιούμενα ἐκ τῶν δημοσιευομένων ἀσυστάτων ἢ ἀνακριδῶν εἰδήσεων καὶ τοῦ τρόπου τῆς σχολιάσεως καὶ ἐπικρίσεως αὐτῶν εἰσὶν αὐτὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἔθνικα συμφέροντα καὶ Ἰδρύματα, εἰς βάρος τῶν ὁποίων ἀντανακλᾷ, κατὰ λίαν ἐπαισθητὸν τρόπον, ἡ περὶ αὐτὰ διεξαγομένη δημοσιογραφικὴ ἀμίλλα καὶ πολεμικὴ,

τούτου ἕνεκεν, φιλογενὲς καθήκον θὰ ἐξεπλήρου ὁ παρ' ἡμῖν τύπος, ἂν, πρὸ τῆς δημοσιεύσεως ἢ σχολιάσεως τῶν περὶ τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν πραγμάτων καὶ Ἰδρυμάτων προσκομιζομένων αὐτῷ πληροφοριῶν, εἰς μᾶλλον ἐπισταμένην προέβαινε βάσανον πρὸς ἐξέλεξιν τῆς πραγματικῆς ὑποστάσεως τούτων, καθὼς καὶ εἰς αὐστηροτέραν χαλιναγωγήσιν τῶν περὶ ἐθνικῶν πραγμάτων καὶ Ἰδρυμάτων λογομαχούντων, ἵνα μὴ, ἄλλως, βλάβῃς μᾶλλον ἀντὶ ὠφελείας φορεὺς καὶ πρόξενος ἀποβαίνει.

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ

Τὸ ὄνομα τῆς φιλογενοῦς τῶν Μαυρογορδάτων οἰκογενείας, συνδεθὲν μετὰ τῆς συγχρόνου ἱστορίας τῶν παρ' ἡμῖν φιланθρωπικῶν θεσμῶν, εὐφημούμενον ἀπὸ τριετίας ἕνεκα τῶν εἰς τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν Νοσοκομεῖον γενομένων ὑπὸ τῆς ἐριτίμου ταύτης οἰκογενείας δωρεῶν, ἠκούσθη καὶ πάλιν μετ' ἐπαίνων ἐν κοινῇ συνεδρίᾳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου. Ἐτιμῆθη πρεπόντως ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους· καὶ διεθρυλήθη καὶ πάλιν, ὥς καὶ θέλει περιθρῦλλεῖσθαι εἰς αἰῶνας, ἕνεκα τῶν γενναίων αὐτοῦ χορηγιῶν, δι' ὧν τελειοποιῦνται σὺν τῷ χρόνῳ τὰ φιλανθρωπικὰ ταῦτα παρ' ἡμῖν ἄστυα. Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, 29 λήξαντος ὁκτωβρίου, παρεδίδοντο τῇ διευθύνσει τῶν ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων καὶ τὰ τρία περίπτερα τοῦ φθισιατρείου, συμπληροῦντα μετὰ τῶν ἤδη παραληφθέντων τὰ νέα ταῦτα λαμπρὰ τῆς φιλανθρωπίας μνημεῖα, τὰ διαιωνίζοντα τὴν εὐσέβειαν καὶ φιλανθρωπίαν τοῦ ἀειμνήστου Ἀμβροσίου Μαυρογορδάτου καὶ τῆς ἐριτίμου συζύγου Λοξάνδρας καὶ τῶν πατρωζόντων τέκνων αὐτῶν.

Ἐπὲρ τεθνεώτων καὶ ζώντων μελῶν τῆς οἰκογενείας ταύτης, ἱεουργοῦντος ἐν τῷ ναῷ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς τοῦ σεβασμ. προέδρου τῆς ἐφορίας τῶν Φιλανθρ. Καταστημάτων μητροπολίτου Μεθύμνης κ. Στεφάνου, δέουσιν προσῆγεν ἡ Ἐκκλησία, ἡ δὲ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐτέλει τὸν νενομισμένον ἀγιασμὸν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῶν νέων φιλανθρωπικῶν ἀσύλων, προσφωνῶν δὲ πατρικῶς τὴν παρευρεθεῖσαν ἐν τῇ ἱερᾷ τελετῇ ἐριτίμον τοῦ κ. Θ. Μαυρογορδά-

του σύζυγον κ. Φιλομήλαν κατέστειψε διὰ τῶν εὐχῶν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας τὸν φιλάνθρωπον δωρητὴν, ἀπόντα εἰς Ἑσπερίαν· ἀνήγγειλε πρότερον ἐπισήμως τὰς ἀπονεμθεισας αὐτῷ τιμὰς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους καὶ, κατὰ καθήκον, νύξατο πρὸς τὸν Ὑψιστον ὑπὲρ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ φιλολάου ἡμῶν ἀνακτος, αὐτοῦ ὁ ὑψηλὸς ὀρισμὸς ἐνέκρινε τὴν ἴδρυσιν τῶν νέων φιλανθρωπικῶν τούτων καταστημάτων καὶ Ὅστις οὐ παύεται βοηθῶν αὐτοῖς διὰ τῆς καθ' ἐκάστην παροχῆς ἱκανῆς ποσότητος ἄρτου καὶ κρέατος».

Μετὰ τὸ παρατεθὲν γεῦμα, ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀπέστειλε πρὸς τὸν φιλάνθρωπον ἰδρυτὴν τῶν φθισιατρείων κ. Θεόδωρον Ἀμβροσίου Μαυρογορδάτον τὸ ἐξῆς τηλεγράφημα:

Συναθροισθέντες μετὰ τῶν εὐγενεστάτων μελῶν τῆς οἰκογενείας σου εἰς ἀγιασμὸν καὶ ἐγκαινισμὸν τῶν νέων περιπτέρων, ἅτινα ἡ φιλελήμων ψυχὴ σου πασαδίδει σήμερον εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν, ἐπίομεν πάντες ὑπὲρ υἱείας καὶ εὐτυχίας σου τε καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας σου.

Εἰς τὸ πατριαρχικὸν τοῦτο τηλεγράφημα, μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ὁ κ. Μαυρογορδάτος ἀπάντησεν εὐγνώμωνων.

Τὰς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἀπονεμθεισας τῷ κ. Θ. Μαυρογορδάτῳ τιμὰς παριστῶσι καὶ ἐπιβεβαιοῦσι τὰ παρὰ πόδας ἐκδιδόμενα τρία ἐπίσημα γράμματα, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἐστὶν ἀπόσπασμα πρακτικοῦ τῆς κοινῆς συνεδρίας ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐθνικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν 27 λήξαντος ὁκτωβρίου γενομένης — τὸ δεῦτερον δὲ πιττάκιον πατριαρχικὸν πρὸς τὸν εὐγενέστατον εὐεργέτην τῶν ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων — καὶ τὸ τρίτον τὸ πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς ἐφορίας αὐτῶν πατριαρχικὸν γράμμα τὸ ἀναγγέλλον τὸν κοινῇ γενόμενον διορισμὸν τοῦ κ. Μαυρογορδάτου ὡς ἐπιτίμου ἱσοβίου ἀντιπροέδρου τῆς ἐφορίας αὐτῶν.

Α'

Ἀπόσπασμα τοῦ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 27 ὁκτωβρίου πρακτικοῦ τῶν δύο Σωμάτων.

Ἡ συνέλευσις τῶν δύο Σωμάτων ἔχουσα ὑπ' ὄψιν αὐτῆς τὴν ἄκραν φιλογένειαν καὶ τὰς ὑπὲρ τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων πολλαπλᾶς εὐεργεσίας τοῦ κ. Θεοδώρου Μαυρο-

γορδάτου, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως ἰδιαιτέρων θεραπευτικῶν τμημάτων τὰ ἡμέτερα πλουτίσαντος νοσοκομεῖα, καὶ ἐπιθυμοῦσα ἵνα τὰ πρὸς τὸν εἰρημένον ὀφειλόμενα εὐγνώμονα Αὐτῆς αἰσθήματα διὰ ψηλαφητῶν διατρανώσῃ τεκμηρίων, τῇ προτάσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἀπεφῆναιτο, ὅπως, α) κατασκευασθῇ ἡ προτομὴ αὐτοῦ καὶ στηθῇ μεταξὺ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγερθέντων τμημάτων, β) δοθῇ αὐτῷ πολύτιμος εἰκὼν, ἀντίγραφον τῆς παλαιᾶς παρ' ἡμῖν εἰκόνης τῶν ἁγίων Θεοδώρων, γ) ἀπονεμθῇ αὐτῷ ὁ Σταυρὸς τῆς Εὐεργεσίας, δ) ὀνομασθῇ Μέγας Εὐεργέτης τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀγαστὸν καὶ φιλότιμον τῆς Μ. Ἐκκλησίας τέκνον· καὶ ε) δοθῇ αὐτῷ ὁ τίτλος ἐπιτίμου καὶ ἰσοβίου ἀντιπροέδρου τῶν Ἐθνικῶν Φιλ. Καταστημάτων· ἐνέκρινε δὲ ὅπως τὸ τελευταῖον τοῦτο τῆς προτάσεως μέρος ἀνακοινωθῇ τῷ τε κ. Μαυρογορδάτῳ καὶ τῇ ἐφορίᾳ τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 28 8)βρίου 1906.

ὁ πρόεδρος

† ὁ Κυζίκου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ὁ Α' γραμματεὺς

Π. Δ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

Β'

Εὐγενέστατε,

Ἡ συνέλευσις τῶν δύο Διοικητικῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Σωμάτων, ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὴν ἄκραν φιλογένειαν καὶ τὰς πολλαπλὰς ὑπὲρ τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων εὐεργεσίας τῆς λῆαν ἡμῖν περισπουδάστου Αὐτῆς εὐγενείας, ἐπιθυμοῦσα δὲ ἵνα τὰ πρὸς Αὐτὴν ὀφειλόμενα εὐγνώμονα αἰσθήματα διατρανωθῶσι καὶ διὰ ψηλαφητῶν τεκμηρίων, ἔγνω ὁμοφώνως, ἡμετέρα προτάσει, καὶ ἀπεφῆναιτο ὅπως: α') κατασκευασθῇ ἡ προτομὴ Αὐτῆς καὶ στηθῇ μεταξὺ τῶν ὑπ' αὐτῆς ἀνεγερθέντων ἰδιαιτέρων θεραπευτικῶν τμημάτων, β') δοθῇ Αὐτῇ πολύτιμος εἰκὼν ἀπὸ γραφον παλαιᾶς εἰκόνης τῶν Ἀγίων Θεοδώρων, γ') ἀπονεμθῇ Αὐτῇ ὁ Σταυρὸς τῆς Εὐεργεσίας, δ') ἀπονεμθῇ Αὐτῇ ὁ τίτλος Μεγάλου Εὐεργέτου τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ε') ἀπονεμθῇ Αὐτῇ ὁ τίτλος Ἐπιτίμου ἰσοβίου ἀντιπροέδρου τῆς Ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων.

Τὴν δικαίαν, εὐλογον καὶ ὁμόφωνον ἀπόφασιν ταύτην τῶν δύο Σωμάτων μετ' ἀγαλλιᾶσεως

ἐξαγγέλλοντες κατὰ τὴν νῦν εὐσημον στιγμὴν τῶν ἐγκαινίων τῶν ἀποπερατωθέντων ἡδὴ νέων τμημάτων ἐκ τῶν μεγάλῃ φιλογενείᾳ Αὐτῆς καὶ τοῦ μεγατίμου οἴκου Αὐτῆς ἀνεγειρομένων ἰδιαιτέρων θεραπευτηρίων, καὶ πατρικῶς συγχαίροντες, ἐξαιτούμεθα Αὐτῇ καὶ τῇ κατ' οἶκον Αὐτῆς Ἐκκλησίᾳ μετ' εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν ἐγκαρδίων παρὰ τοῦ μισθαποδότου Θεοῦ ὑγείαν, μακρομέρευσιν καὶ πᾶν σωτηριῶδες ἀγαθὸν καὶ διατελοῦμεν

1906 ὁκτωβρίου 29

Τῆς ὑμετέρας λῆαν ἡμῖν περισπουδάστου εὐγενείας

διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ.

Γ'

Ἰερώτατε μητροπολίτα Μεθύμνης κτλ. , πρόεδρε τῆς Ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, χάρις εἴη τῇ Αὐτῆς ἱερότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ. Τὰ Δύο διοικητικὰ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Σώματα, ἔχοντα ὑπ' ὄψει τὴν φιλογένειαν καὶ τὰς ὑπὲρ τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων πολλαπλὰς εὐεργεσίας τοῦ εὐγενεστάτου καὶ φιλογενεστάτου κυρίου Θεοῦ. Μαυρογορδάτου καὶ ἐπιθυμοῦντα ὅπως καὶ διὰ ψηλαφητῶν τεκμηρίων διατρανωθῶσι τὰ πρὸς αὐτὸν ὀφειλόμενα αἰσθήματα, ἐγνώσαν κατὰ τὴν χθεσινὴν αὐτῶν συνεδρίαν, ἡμετέρα προτάσει, καὶ ἀπεφῆναιτο ὅπως, ἐπὶ τῇ ἐπ' αἰσίοις τελέσει αὐρίου τῶν ἐγκαινίων καὶ παραδόσει τῶν ἀποπερατωθέντων νέων τμημάτων τῶν μεγάλῃ φιλογενεῖ δαπάνῃ ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγειρομένων ἰδιαιτέρων θεραπευτηρίων, ἀπονεμθῶσιν αὐτῷ αἱ προσήκουσαι ἐξαιρετικαὶ τιμαὶ ἀπὸ μέρους τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, δικαίως ἀγαλλομένης ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἀκραιφνέσιν αἰσθήμασι καὶ ἔργοις τῶν τέκνων αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἐν ταῖς ψηφισθείσαις ὁμοφώνοις δικαίαις καὶ εὐλόγοις τιμαῖς ταύταις, ἃς δι' ἐπὶ τοῦτο ἰδιαιτέρας πατριαρχικῆς εὐχετικῆς ἐξαγγέλλομεν τῇ Αὐτοῦ φιλογενεστάτῃ εὐγενείᾳ, περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀπονομὴ αὐτῷ τοῦ τίτλου ἐπιτίμου ἰσοβίου ἀντιπροέδρου τῆς Ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων, εὐχροσύνως ἀνακοινοῦμεθα τοῦτο καὶ τῇ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Αὐτῆς ἱερότητος ἐντίμῳ Ἐφορίᾳ, οὐδόλως ἀμφιβάλλοντες ὅτι μετὰ χαρᾶς ὑπὸ πάντων τῶν μελῶν ἀκουσθήσεται ἡ εἰς αὐτὴν εἰς τὸ διηνεκὲς

κατάταξις τοιούτου μεγάλου εὐεργέτου τῶν Ἑθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἀπειρον ἔλεος εἶν μετ' Αὐτῆς.

1906 ὁκτωβρίου 29

† Ὁ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ἐν Χριστῷ
ἀγαπητὸς ἀδελφός

ΑΔΕΛΦΙΚΑΙ ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

Α'

Τὰ περὶ τῶν βουλγαρικῶν κακουργημάτων πατριαρχικὰ ὑπομνήματα, πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου γνωστὰ γενόμενα, παρώθησαν εἰς κρίσεις περὶ τῆς ἑριδος, ἥτις ἀπ' αἰῶνων ὑπάρχουσα μεταξὺ βουλγάρων καὶ ἐλλήνων, ἐξεργήγυντο κατὰ καιροὺς εἰς πράξεις ὅχι μόνον ἀνὰ χριστιανῶν, ἀλλ' ἀνὰ ἑθνῶν· πλασματικῶν λογικῶν, πράξεις δυναμμένας ἵνα χαρκατηρίσῃ τὸν δρόστην ἐστερημένον ἀναπτύξεως καὶ λόγου καὶ πολιτισμοῦ ἄνθρωπον. Ὁρμήθησαν ἐξ αὐτῶν ἄνθρωποι ἀνεπτυγμένοι πρὸς ἐπίθεσιν ὧδε μὲν κατὰ τῶν ἐργαστηρίων τὰς θηριώδεις σκηνάς, ὧν ἐνεκεν ἔφριξεν ἡ ἀνθρωπότης, ἀλλαχοῦ δὲ κατὰ τῶν προκλησάντων αὐτὰς καὶ τούτους ὀλίγοι τινὲς ἐζήτησαν νὰ εὗρωσι παρὰ τοῖς θύμασιν αὐτοῖς, ἢ παρὰ τοῖς ὁμοφύλοις αὐτῶν, ἢ παρὰ τοῖς κακουργήταις.

Ἐὰν ἴδωμεν τοὺς πολὺ μακρὰν ἡμῶν οἰκοῦντας πολιτευτάς καὶ δημοσιολόγους κρίνοντας οὐχὶ ἀμερολήπτως περὶ τε τῶν τελευταίων κακουργημάτων καὶ τῶν προτέρων βικιοπραγιῶν ἢ τῆς πρὸ πολλῶν ἐτῶν προτριβῆς ἐλλήνων καὶ βουλγάρων, οὐδεμίαν περὶ τῶν οὕτω κρίνοντων παρατήρησιν ἔχομεν νὰ ὑποβάλωμεν· οὐδεμίαν ἐπίσης μεμφιμοίρην κατὰ τῶν ἐκ πολιτικοῦ συμφέροντος ἢ βλέψεως ὑλικῆς οἰκισθῆποτε λαμβανόντων τὸ μέρος τῶν κακουργούντων. Οὐτε θέλομεν νὰ δώσωμεν ἐξηγήσιν εἰς τοὺς προκτελειημένους, ὡς οὐτε εἰς ἰδιωτικὰ φύλλα δυνάμενα νὰ γράψωσι κατὰ τὰς ὁρμὰς καὶ τὰ αἰσθημὰτα, κατὰ τὴν ἀντίληψιν καὶ κρίσιν τῶν ἐκδιδόντων αὐτά.

Προσέχωμεν ὁμῶς εἰς τὰ φύλλα τὰ ἐπίσημα, ὅσα δι' ὧν γράφουσι ὑπ' ἀνθρώπων ἐγγὺς ἡμῶν ἐκ δογματικῶν λόγων κειμένων παριστῶσι τὸ φρόνημα καὶ τὸ αἶσθημα καθεστηκυίας ἀρχῆς, ἱερᾶς ἢ κοσμικῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἐν αὐτοῖς γράφοντας ἐπιθυμοῦμεν νὰ παρασχῶμεν ἐξηγήσεις τινὰς ἀδελφικάς, ὥς ἐσμέν βέβαιοι ὅτι θέλουσιν ἀποδεχθῇ ἡρέμως.

Τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐφείλκυσαν τὰ ἐν τῷ τεύχει τῆς 9 Σεπτεμβρίου γραφέντα ἐν ταῖς «Ἑκκλησιαστικαῖς Εἰδήσεσι» τῆς Πετροπόλεως, ἐν τῷ περιοδικῷ

δῆλκ δὴ τῆς ἀγιοτάτης Διοικήσεως Ρωσικῆς Συνόδου. Τὰ γραφόμενα ταῦτα ἐπιτάττονται οὖν κρίσεις τινὲς καὶ συμπέρασμα ἐκτενοῦς περιλήψεως ἀμφοτέρων τῶν πατριαρχικῶν ὑπομνημάτων, ἄνευ ὑπογραφῆς μένοντα καὶ συνεπῶς οὐχὶ ἰδιώτην τινὰ εὐθύνοντα. Ἀλλὰ καὶ ἐν ἰδιωτικῇ τινὶ διατριβῇ καὶ ἐν οἰκιδήποτε ἐπισήμῳ δηλώσει γνώμης καὶ κρίσεως ἀνάγκη νὰ ἐκτίθενται μὲν αἱ ἰδέαι σαφῶς, νὰ ἐξεντλῶνται δ' ὑπὸ τῶν γραφόντων αἱ πηγαὶ αἱ ἐντυποι καὶ γραπταί, ἡμέτεροι καὶ ξέναι, πρὸς ἀλλήλας ἀντιβαλλόμεναι, ἐν φόβῳ Θεοῦ κρίνομεναι καὶ μετὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς, ἀφοῦ καὶ τὸ ταύτης δημοσιεῦον φύλλον ἐκκλησιαστικὸν μὲν φέρει χαρκατηρὰ, ἐν δὲ ταῖς ἀνυπογράφοις διατριβαῖς ἴσως παριστᾷ γνώμην καὶ κρίσιν καὶ σκέψιν οὐχὶ ἐνὸς ἀλλὰ πλειόνων, οἵτινες εἰσιν ἀάγαθοι ὑπὲρ τὸν ἕνα.

Ἀπαιτοῦμεν ἀκριβῶς τὴν ἀγαθὴν ταύτην συνειδήσιν, ὡς τὸ ἔρμα πλατῆς, οὕτως εἰπεῖν, ὡς ἀστέρα πολικόν, πρὸς ὃν δέον ν' ἀτενίζωσιν οἱ γράφοντες· ὡς ἐν τοῖς ζητήμασι τῆς πίστεως οἱ τὴν ἀγαθὴν ταύτην ἀπώσάμενοι συνειδήσιν ἐναυάγησαν, κατ' αὐτὸ τὸ ῥητόν τοῦ τῶν ἐθνῶν ἀποστόλου, τοιοῦτοτρόπως οἱ περὶ τὰ γενικώτερα καὶ ὑψηλότερα τῶν θεμάτων ἐνδιατρίβοντες δυνατόν νὰ ναυαγήσωσιν ἄνευ τῆς ἀρετῆς ταύτης. Πρὸς συντάκτας δ' ἐκκλησιαστικοῦ περιοδικοῦ γράφοντες ἐννοοῦμεν ὅτι ἀρετὰ λέγομεν ἐν τῷ κεφαλῷ τούτῳ· καὶ δὲ γράφωμεν ἐν παρόδῳ, καταληπτοὶ γινόμεθα καὶ οὕτω, «τὴν δικαιοσύνην κεκοσμημένην ζωὴν συνειδήσιν ἀγαθὴν» φρονούντες καὶ κρίνοντες, ὡς ἐπιφανὴς ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεύς. Καὶ ἐν ζητήμασι κοσμικοῖς καὶ ἐν ἐκκλησιαστικοῖς ζητήμασιν, ἀνάγκη νὰ κατωχυρώσωσι διὰ ταύτης ἐαυτοὺς οἱ γράφοντες καὶ κρίνοντες, ἵνα μὴ δειχθῶσιν ἀστοχοῦντες τοῦ σκοποῦ, οὐ τὴν ὑποστήριξιν ἀνέλκον ἢ διὰ πολλῶν ἢ δι' ὀλίγων λέξεων.

Β'

Ἀλλ' ἐν τῷ ἀρθρίδι τῶν «Ἑκκλησιαστικῶν Εἰδήσεων» τῆς 9 Σεπτεμβρίου οἱ γράφοντες θέλουσι νὰ πείσωσι δι' ὀλίγων λέξεων, ἢ νὰ διαφωτίσωσιν ἐν γραμματικῇ εὐαριθμητοῖς περὶ ἑριδος ἐθνολογικῆς, ὑπὸ μορφὴν ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος ταχαιτούσης ἀπὸ πεντήκοντα σχεδὸν ἐτῶν ἀμέσως μετὰ τὴν Μεγάλην Ἑκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, ἐρμέσως δὲ καὶ τὰς λοιπὰς ὀρθοδόξους ἀγίας Ἑκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἐπιτραπήτω νὰ ἐρωτήσωμεν μετὰ θάρρους· — Γράφουσιν οἱ ἀφνεῖς διατριβογράφοι πρὸς εἰδότας; — Πόσοι εἰσιν οὔτοι; — Καὶ πάντες ἔχουσιν ἄρά γε μετὰ χεῖρας πάντα τὰ ἐπίσημα γράμματα καὶ πάντα τὰ ἰδιωτικά, τὰ τὸ φῶς ἰδόντα τοῦ τύπου καὶ τὰ τέως ἀνέκδοτα παρα-

μένοντα; Εἰσὶν ἄρα γε ἐκ τῶν εἰς τὴν ἔριδα λαβόντων μέρος; — Ἐάν ὑπάρχωσι τοιοῦτοι, μόλις ἀριθμοῦνται ἐπὶ τῶν δακτύλων, τὸ δὴ λεγόμενον. — Ἐάν ὁμως ἀποτείνωνται πρὸς ἀγνοοῦντας, καὶ τούτων θέλωσι νὰ χειρουργήσωσι τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀπόφασιν περὶ ζητήματος ἐθνολογικοῦ, οὐ μὴν ἔκφρασις ἢ ἀπὸ πεντηκονταετίας σχεδὸν ἐκραγεῖται ἐκκλησιαστικὴ ἔρις, ἀσσοχοῦσι τοῦ σκοποῦ, ζητοῦντες νὰ πείσωσι δι' ὀλίγων γραμμῶν τοὺς ἀγνοοῦντας ἐν ὅλῳ τὴν ὑπόθεσιν, ἢ τοὺς ἐλάχιστα περὶ αὐτῆς γινώσκοντας.

*

Παρακκλοῦμεν τοὺς ἀφανεῖς διατριβογράφους νὰ θέσωσι τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς χριστιανικῆς συνειδήσεως αὐτῶν καὶ εἴπωσιν ἡμῖν ἐάν πείθωνται πραγματικῶς ὅτι καὶ τὴν ὅλην ἔριδα μετὰ βουλγαρῶν καὶ ἐλλήνων ἐμελέτησαν καὶ ἐπαρκεῖς ἔχουσι τὰς ἀποδείξεις τῆς ἀληθείας, τῆς ἀκριβείας καὶ τῆς ἀμεροληψίας τῶν γραφομένων αὐτῶν. Ἀναφέρονται, κρίνοντας τὴν ἐλληνοβουλγαρικὴν ἔριδα, εἰς χρόνους πολὺ μακρὰν ἡμῶν κειμένους, καὶ ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν τούρκων κατακτήσεως τῶν ὑπὸ βουλγάρων οἰκουμένων τόπων ταχύτατα προβαίνουν γράφοντες ὅχι πῶς ἡ πολυετής τουρκικὴ κυριαρχία «ἀνέπτυξε μετὰ τῶν ἐθνικοτήτων τῆς χερσονήσου τοῦ Αἰμοῦ νοσηρὰν ὑπερευαισθησίαν κατὰ πάσης ἐναντίας ἐπιβουλῆς», οὔτε πῶς ἡ διατὶ ἡ ἔρις «ἔχει τὰς ρίζας αὐτῆς ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ ἐντάσει τοῦ φιλετικοῦ συναισθήματος τῶν ἐθνικοτήτων τούτων». Ἀλλὰ πολλῶν αἰῶνων δεινὰ, προστριβὰς, ἀνταγωνισμοὺς, διαμάχας, ἀλληλοκτονίας ἢ πρέπει ν' ἀφηγηθῶσι λεπτομερῶς, ἢ πρέπει νὰ μὴ ἀναφέρωσι δι' ὀλίγων λέξεων. Πέντε καὶ δέκα ἑκατονταετηρίδων ἱστορίαν οὐδεὶς παρέρχεται ἐν γραμμαῖς ὀλίγαις, διότι οὐδεὶς οὐδέποτε ἀναγνώστης εὐρεθήσεται πρόθυμος ἐν ἀποδεχθῇ συμπεράσματα τοιαύτης συνοπτικῆς ἐρεύνης. Ἐάν δ' ὑπάρξωσιν ἀναγνώσται μελετήσαντες ἐκτενέστερον τὰ κατὰ τὴν ἔριδα καὶ προβῶσιν εἰς συμπεράσματα πολλῶν διάφορα τῶν ἐν ταῖς «Ἐκκλησιαστικ. Εἰδήσεσιν», ὧν ἐν—τὸ δυσπεπτότερον πάντων—ὅτι «πολιτικὰ συμφέροντα ἐξηγοῦσι τὸ βουλγαρικὸν σχῆμα», οἱ ἀφανεῖς ἱστορικοὶ καὶ κριταὶ τῶν γεγονότων δυνατὸν ν' ἀποδειχθῶσιν ἔχοντες τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν γράφουσαν χεῖρα πολὺ προτρέχουσιν τῆς δικαιοῦς, δυνατὸν ν' ἀποδειχθῶσιν ὅτι καὶ πλείονος ἐν τῇ θέματι μελέτης εἶχον ἀνάγκην.

Συνεχίζομεν τὴν ἀδελφικὴν ἐπὶ τούτου συζήτησιν.

Διδακτικὰ βιβλία ἐγκριθέντα παρὰ τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς.

Ἀθανασιάδου Α. — Φυσικὴ Ἱστορία, τευχ. Α' ἐκδ. 5 ἐν Κων)πόλει 1905 βιβλιοπ. Δεπάστα-Σφύρα-Γεράρδου.

Βαλιούλη Κ. — Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ τευχ. Β'. 1906 ἐν Κων)πόλει τυπ. Ἀριστοβ. καὶ Ἀναστασιάδου.

Δραγάτην Ἰ. — Στοιχεῖα Φυσικῆς ἐν Ἀθήναις 1906 τυπογρ. Ἀθ. Παπασπύρου.

Δραγάτην Ἰ. — Φυσικὴ Ἱστορία, ἐν Ἀθήναις 1906 τυπογρ. Ἀνέστη Κωνσταντινίδου.

Κουτσομπτοπούλου Δ. — Ζωολογία ἐν Ἀθήναις 1904 τυπογρ. Ἀνέστη Κωνσταντινίδου.

Κουτσομπτοπούλου Δ. — Φυσικὴ Ἱστορία μέρ. Α' ἐν Ἀθήναις 1903 τυπ. Ἀν. Κωνσταντινίδου.

Κουτσομπτοπούλου Δ. — Φυσικὴ Πειραματικὴ ἐν Ἀθήναις 1902 τυπ. Ἀνέστη Κωνσταντινίδου.

Μάνου Β. — Φυσικὴ Ἱστορία τευχ. Δ' ἐν Κων)πόλει 1905 βιβλ. Δεπάστα-Σφύρα-Γεράρδου.

Μέγα Α. — Κοσμογραφία ἐκδ. 3 ἐν Κων)πόλει 1905 βιβλ. Δεπάστα-Σφύρα-Γεράρδου.

Πετδοπούλου Δ. καὶ Διάγγελν Μ. — Ἑλληνικὸν Ἀναγνωσματοτάριον «Πρόδοξ» ἐτ. σχολ. Γ' ἐν Κων)πόλει 1906 βιβλ. Ι. Σεῖτανίδου.

Σφέτδου Γ. — Στοιχεῖα Φυσικῆς Ἱστορίας ἐν Ἀθήναις 1904 τυπογραφ. Ἀποστολοπούλου.

Ἐκ τοῦ Γραφείου

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ὁ Ἀχιλλεὺς Γεωρ. Θεοδωρίδης, χριστιανὸς, ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὁθωμανὸς, κάτοικος Πέραν (ὁδὸς Κλουτσούκ Γλαζιτζή) καὶ ὑπάλληλος τοῦ τελωνείου ἐνταῦθα, νυν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὡραν 8ην εὐρωπαϊστὶ π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μῆς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, εὐφρανηθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἐαυτοῦ συζύγου Ἑλένης, θυγατρὸς Λεωνίδου Παπαγιαννοπούλου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὁθωμανῆς, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης καὶ κατοικοῦ Πέραν, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζεύξεως δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παρούσα κλῆσις δημοσιεύσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐκδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Πρόδου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 25 ὁκτωβρίου 1906.

Ὁ προεδρεύων

† Ὁ Μέγας πρωτοσύγκελλος **Καλλίνικος**

ὁ Α' γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1948

Π. III. 726858